

דוחות כספיים מאוחדים של

מפעל הפיס (חל"צ)

ליום 31 בדצמבר 2018

עמוד

2	דוח רואה החשבון המבקר
3	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
4	דוחות מאוחדים על הרווח או ההפסד ורווח כולל אחר
5	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
6-7	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
8-53	באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

דוח רואה החשבון המבקר

לחברי מפעל הפיס (חל"צ)

ביקרנו את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי המצורפים של **מפעל הפיס (חל"צ)** (להלן: "החברה"), לימים 31 בדצמבר 2018 ו-2017 ואת הדוחות המאוחדים על הרווח או ההפסד ורווח כולל אחר, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה והחברה המאוחדת שלה לימים 31 בדצמבר 2018 ו-2017 ואת תוצאות פעולותיהן, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלהן, לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS).

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 17.ב. לדוחות הכספיים בדבר בקשות לאישור תובענות ייצוגיות נגד החברה ותביעות נוספות אשר טרם ניתן להעריכן או שלא ניתן לחשב את החשיפה הכספית בגינן.

ביקרנו גם, בהתאם לתקן ביקורת 104 של לשכת רואי חשבון בישראל "ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי", על תיקוניו, רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2018 והדוח שלנו מיום 18 באפריל 2019 כלל חוות דעה בלתי מסויגת על קיומם של אותם רכיבים באופן אפקטיבי.

RSM שיף - הזנפרץ ושות'
רואי חשבון

18 באפריל 2019

מאוחד			
ליום 31 בדצמבר			
2017	2018		
אלפי שקלים חדשים			באור
נכסים שוטפים			
314,661	684,702	5	מזומנים ושווי מזומנים
400,907	91,243	6א	פיקדונות בתאגידים בנקאיים
3,195,826	3,041,806	7	ניירות ערך סחירים
179,028	221,298	8	משווקים ולקוחות
13,424	14,680	9	מלאי
626	3,362	18י	מקדמות לרשויות מקומיות
9,435	7,066	10	חייבים אחרים
<u>4,113,907</u>	<u>4,064,157</u>		
נכסים לא שוטפים			
180,233	210,687	ב6	פקדונות בתאגידים בנקאיים
189,507	177,876	7	ניירות ערך סחירים
(*) 145,798	140,659	11	רכוש קבוע, נטו
(*) 34,904	30,813	12	נכסים בלתי מוחשיים, נטו
2,027	2,726	13	חייבים אחרים
500,000	1,000,000	18ד	מקדמות על חשבון מענקים למשרד האוצר
<u>1,052,469</u>	<u>1,562,761</u>		
<u>5,166,376</u>	<u>5,626,918</u>		
התחייבויות שוטפות			
164,673	230,972	14	זכויות שטרם נפדו כולל זכויות לתשלום לשיעורין
62,715	49,676	15	ספקים ונותני שרותים
35,620	31,892	16	זכאים ויתרות זכות
2,474	2,479	17	הפרשות ושעבודים
1,629,183	1,785,084	18	מענקים לרשויות מקומיות בביצוע
1,264,999	1,254,461	18	מענקים לרשויות מקומיות לניצול
1,316,024	1,620,724	18	מענקים בגין הקמת כיתות לימוד וגני ילדים
201,056	179,278	18יב	מענקים והקצבות אחרים
31,084	25,099	19	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
<u>4,707,828</u>	<u>5,179,665</u>		
<u>221,923</u>	<u>208,047</u>	19	התחייבויות לא שוטפות התחייבויות בשל הטבות לעובדים
<u>236,625</u>	<u>239,206</u>	20	הון
<u>5,166,376</u>	<u>5,626,918</u>		

(*) סווג מחדש.

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

18 באפריל 2019				
מר דב קרומר	מר משה גילצר	מר עמרי לוטן	מר אביגדור	תאריך אישור
סמנכ"ל	חבר	מנכ"ל	יצחקי	הדוחות הכספיים
כספים ומשנה	דירקטוריון		יו"ר	
למנכ"ל			הדירקטוריון	

מאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018		
אלפי שקלים חדשים		באור	
7,365,765	7,973,510		הכנסות מהגרלות
4,791,720	5,132,000		זכיות
2,574,045	2,841,510		רווח גולמי
1,041,341	1,039,717	21	הוצאות הקשורות בהגרלות
75,529	73,485	22	הוצאות הנהלה וכלליות
2,757	(139)	23	הוצאות (הכנסות) אחרות, נטו
<u>1,454,418</u>	<u>1,728,447</u>		רווח לפני הוצאות בשל מענקים והקצבות
			<u>הוצאות בשל מענקים והקצבות</u>
651,186	748,496		מענקים בגין הקמת כיתות לימוד וגני ילדים
839,000	834,280	24	מענקים לרשויות מקומיות
114,737	110,139	25	מענקים והקצבות אחרים
(2,700)	-	28	בניכוי מענקים המיוחסים לפעילות שהופסקה
<u>1,602,223</u>	<u>1,692,915</u>		סך הכל הוצאות בשל מענקים והקצבות
(147,805)	35,532		רווח (הפסד) לפני מימון
176,178	7,413	26	הכנסות מימון
(15,014)	(60,344)	27	הוצאות מימון
<u>161,164</u>	<u>(52,931)</u>		
13,359	(17,399)		רווח (הפסד) השנה מפעילויות נמשכות
-	-	28	רווח מפעילות שהופסקה, נטו
13,359	(17,399)		רווח (הפסד) נקי
(20,096)	19,980	19	רווח (הפסד) אקטוארי כולל אחר בגין תוכניות הטבה מוגדרת
<u>(6,737)</u>	<u>2,581</u>		רווח (הפסד) כולל השנה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

עודפים	קרן לפרויקט מלגות הפיס	קרן לתרבות ואמנות	קרנות אחרות	סה"כ	
אלפי שקלים חדשים					
225,000	7,350	9,612	1,400	243,362	יתרה ליום 1 בינואר 2017
13,359	-	-	-	13,359	רווח השנה
(20,096)	-	-	-	(20,096)	הפסד כולל אחר השנה
(6,737)	-	-	-	(6,737)	סך הכל הפסד כולל השנה
6,737	(2,453)	(4,284)	-	-	יעוד סכומים על ידי ההנהלה
225,000	4,897	5,328	1,400	236,625	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
(17,399)	-	-	-	(17,399)	הפסד השנה
19,980	-	-	-	19,980	רווח כולל אחר השנה
2,581	-	-	-	2,581	סך הכל רווח כולל השנה
(2,581)	2,780	(199)	-	-	יעוד סכומים על ידי ההנהלה
225,000	7,677	5,129	1,400	239,206	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
		<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
		רווח (הפסד) השנה
13,359	(17,399)	רווח מפעילות שהופסקה, נטו
-	-	<u>רווח (הפסד) מפעילויות נמשכות</u>
<u>13,359</u>	<u>(17,399)</u>	
		<u>התאמות הדרושות להצגת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת:</u>
		<u>התאמות לסעיפי רווח או הפסד</u>
		הוצאות (הכנסות) מימון, נטו שהוכרו ברווח לשנה
(166,034)	48,954	פחת
42,858	40,374	הפסד (רווח) הון ממימוש רכוש קבוע
2,883	(381)	שינוי בהתחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו
3,724	(8,064)	מענקים והקצבות שהוכרו ברווח לשנה
<u>1,602,223</u>	<u>1,692,915</u>	
<u>1,485,654</u>	<u>1,773,798</u>	
		<u>שינויים בסעיפי נכסים והתחייבויות</u>
		עליה במשווקים ולקוחות
(6,732)	(42,270)	ירידה (עליה) במלאי
2,672	(1,256)	ירידה בחייבים אחרים
354	2,715	עליה בחייבים אחרים לזמן ארוך
(828)	(973)	עליה (ירידה) בספקים ונותני שירותים
12,090	(13,172)	עליה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות
5,681	(3,728)	עליה (ירידה) בזכויות שטרם נפדו
(25,291)	69,967	עליה בהפרשות
1,513	5	
<u>(10,541)</u>	<u>11,288</u>	
		<u>מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:</u>
		תקבולי ריבית
109,792	105,684	תשלומים בגין זכויות לתשלום לשיעורין
(1,795)	(5,707)	תשלומי מענקים והקצבות
(1,184,659)	(1,267,366)	מקדמות על חשבון מענקים למשרד האוצר
(500,000)	(500,000)	
<u>(1,576,662)</u>	<u>(1,667,389)</u>	
<u>(101,549)</u>	<u>117,697</u>	
		<u>מזומנים נטו - פעילות שוטפת נמשכת</u>
(88,190)	100,298	<u>מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת בגין פעילות מופסקת</u>
704	-	<u>מזומנים נטו - פעילות שוטפת</u>
<u>(87,486)</u>	<u>100,298</u>	

מאוחד
לשנה שהסתיימה ביום 31
בדצמבר

2017	2018
אלפי שקלים חדשים	

2017	2018	
(25,132)	(32,972)	תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
424	2,306	רכישת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים
(101,137)	17,752	תמורה ממכירת רכוש קבוע
197,543	281,041	השקעה בניירות ערך סחירים, נטו
71,698	268,127	פיקדונות בתאגידים בנקאיים, נטו
		מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה

(15,788)	368,425	עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
331,880	314,661	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
(1,431)	1,616	השפעת השינויים בשערי חליפין על יתרות מזומנים המוחזקות במטבע חוץ
314,661	684,702	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

11,685	7,040	נספח ב - פעילות שאינה כרוכה בתזרימי מזומנים
		רכישת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים באשראי ספקים

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

באור 1 - כללי

א. מפעל הפיס (להלן: "החברה" או "המפעל") נוסד בשנת 1951 כחברה מוגבלת בערבות ללא הון מניות, אשר חבריה הינם נציגי השלטון המקומי. בעקבות כניסת חוק החברות, תשנ"ט-1999 הפך המפעל לחברה עם הון מניות ללא ערך נקוב. למפעל דירקטוריון הכולל נציגי שלטון מקומי, נציגי הממשלה ונציגי ציבור. ביום 29 באפריל 2012 נרשם המפעל כחברה לתועלת הציבור כמשמעותה בחוק החברות, תשנ"ט-1999.

ב. הגדרות:

בדוחות כספיים אלה:

"**החברה או המפעל**" - מפעל הפיס (חל"צ).

"**הקבוצה**" - החברה והחברה המאוחדת שלה (חברת פיס מוצרים ושירותים בע"מ).

"**צדדים קשורים**" - כהגדרתם ב- IAS 24.

"**מדד**" - מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

"**חברה מאוחדת**" - חברה אשר למפעל שליטה (כהגדרתה ב- IAS 27) בה, במישרין או בעקיפין, שדוחותיה הכספיים מאוחדים באופן מלא עם דוחות המפעל.

"**היתר**" - היתר למפעל הפיס לעריכת הימורים לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977.

"**מורה דרך**" - אמת מידה להקצאת כספים על ידי מפעל הפיס לרשויות מקומיות בישראל.

ג. המפעל עורך הגרלות על פי היתר לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977 שניתן לו על ידי משרד האוצר ומחודש מעת לעת.

ביום 14 בפברואר 2017 ניתן למפעל היתר חדש לתקופה שמיום 14 בפברואר 2017 ועד ליום 31 בדצמבר 2021 (להלן: "היתר").

ד. הכנסות המפעל מיועדות לסייע לרשויות מקומיות במימון פרויקטים בנושאי חינוך, בריאות, רווחה, תרבות ואמנות בהתאם להחלטות הדירקטוריון ובהתבסס על "מורה דרך" המהווה אמת מידה אובייקטיבית להקצאת כספי המענקים של המפעל לרשויות המקומיות (ראה גם באור 24) וכן לבניית כיתות לימוד בבתי ספר והקמת גני ילדים בהתאם להנחיות הממשלה, כאמור בסעיף ה להלן.

ה. חלוקת רווחי מפעל הפיס

בהתאם להיתר יעמיד המפעל בכל שנה מקורות תקציביים למשרד האוצר לבניית כיתות לימוד וגני ילדים, מענקים לרשויות המקומיות ומענקים אחרים על בסיס תקציבו באותה שנה לפי החלוקה כדלקמן:

1. בכל שנה משנות ההיתר (ובכפוף לאמור בסעיף 4 להלן) יקצה המפעל סך 108 מיליון ₪ עבור מלגות לסטודנטים, המועצה לתרבות פרס לנדאו וכן תקורות, הוצאות פרסום, שיווק ותדמית הנלוות למטרות אלו.

2. לאחר חלוקת הסכום האמור בסעיף 1 לעיל יחולקו יתרת רווחי המפעל כדלקמן:

באור 1 - כללי (המשך)

שנת 2017

<u>מענקים לרשויות המקומיות</u>	<u>כיתות לימוד וגני ילדים</u>	
60%	40%	עד 1.46 מיליון ₪
0%	100%	מ 1.46 ועד 1.76 מיליון ₪
50%	50%	מעל 1.76 מיליון ₪

ככל שיוורה משרד האוצר יועבר לזכיינים שהפעילו מכונות חיש גד אלקטרוני (EIL) ביום 31 בדצמבר 2016 סכום של עד 26 מיליון ₪. סכום זה יופחת מהסכום המועבר לטובת כיתות לימוד וגני ילדים.

שנת 2018

<u>מענקים לרשויות המקומיות</u>	<u>כיתות לימוד וגני ילדים</u>	
52%	48%	עד 1.66 מיליון ₪
0%	100%	מ 1.66 ועד 1.76 מיליון ₪
50%	50%	מעל 1.76 מיליון ₪

משנת 2019 ועד תום תוקפו של היתר

<u>מענקים לרשויות המקומיות</u>	<u>כיתות לימוד וגני ילדים</u>	
50%	50%	יתרת רווחי המפעל

הגדרה:

רווח המפעל - מוגדר בהיתר כרווח לפני מיסים בתוספת ההון העצמי אשר מעבר ל-225 מיליון ש"ח.

3. בכל שנה משנות ההיתר רשאי משרד האוצר להקצות 13 מיליון ₪ מההקצאה לכיתות הלימוד וגני ילדים לפעילות שיקבע, בזיקה לרשויות המקומיות, שיוקצו דרך תקציב המדינה. כמו כן רשאי דירקטוריון המפעל להקצות 13 מיליון ₪ מההקצאה למענקים לרשויות המקומיות, לפעילות שיקבע, בזיקה לרשויות המקומיות.

4. החל משנת 2019, ככל שהמפעל יחויב במימון פרס ספיר (ראה באור 25ב), יוקצה לכך סכום של 3 מיליון ₪ שיתוסף לסך 108 ₪ האמורים בסעיף 1 לעיל. במקרה זה יופחתו 3 מיליון ₪ מסך 13 מיליון ₪ האמורים בסעיף 3 לעיל אשר רשאי דירקטוריון מפעל הפיס להקצות לפעילות שיקבע, מתוך החלק ברווחים המוקצה למענקים לרשויות המקומיות.

5. הסכומים המוקצים לעיל, יעודכנו אחת לשנה, בצמוד למדד המחירים לצרכן (אולם המדד לא יפחת ממדד הבסיס הידוע ביום 1 בינואר 2017).

באור 1 - כללי (המשך)**הוראות נוספות על פי היתר****1. תקרת ההוצאות:**

א. תקרה ההוצאה השנתית של המפעל בשנת 2017 לא תעלה על 19% מפדיון המפעל עד לסכום של 5 מיליארד ש"ח. על כל תוספת לפדיון שמעבר לסכום זה לא תעלה תקרה ההוצאה השנתית על 16% מהתוספת.

ב. תקרה ההוצאה השנתית של המפעל בשנת 2018 ואילך לא תעלה על 19% מפדיון המפעל עד לסכום של 5 מיליארד ש"ח. על כל תוספת לפדיון שמעבר לסכום זה לא תעלה תקרה ההוצאה השנתית על 15% מהתוספת.

2. על המפעל להעביר למשרד האוצר בשנים 2017-2018, סך כולל של מיליארד ₪ מתוך יתרת המזומנים שהצטברו עד ליום 31 בדצמבר 2016. סכומים אלו יועברו בהתאם למועדים שנקבעו בהיתר 2017.

בנוסף בכל אחת מהשנים 2017 ו-2018 יעביר המפעל למשרד האוצר סכום השווה להפרש שבין הכספים שמיועדים לרשויות המקומיות לבין הכספים שמיועדים לכיתות לימוד וגני ילדים.

ככל שיתרת המזומנים תפחת מסך של 2.5 מיליארד ₪ (להלן: "הסכום המזערי") יקוזז ההפרש בין יתרת המזומנים לסכום המזערי מתוך הסכום להעברה לבניית כיתות לימוד ולא יותר מהסכום שהעביר המפעל בפועל למשרד האוצר לפי סעיף זה.

ההתחשבות תיערך אחת לשנה לאחר הגשת דוחות מבוקרים במשך 10 שנים או עד להתחשבות עד לגובה מלוא ההפרש, לפי המוקדם מביניהם.

ככל שתיוותר יתרה להתחשבות לאחר הקיזוז האמור לעיל תקוזז היתרה מתוך סכום היתרה להעברה לבניית כיתות לימוד באופן הבא:

א. עם אישור הדוחות הכספיים לשנת 2025 – 50% מסכום היתרה להתחשבות.

ב. עם אישור הדוחות הכספיים לשנת 2026 – 50% מסכום היתרה להתחשבות בניכוי הסכום שקוזז ממועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2025 ועד למועד הקיזוז לפי סעיף זה.

ככל שלא ניתן היתר חדש למפעל עד יום 31 במרץ 2022 יחזיר משרד האוצר את יתרת ההפרש בין יתרת המזומנים לסכום המזערי שלא קוזז בפועל, במועד שלא יאוחר מיום 30 ביוני 2022.

3. סכומים נוספים יוקצו על ידי המפעל למטרות ובסכומים כפי שנקבעו בהיתר.

ו. על פי הוראות ההיתר נקבע כי המפעל יערוך את דוחותיו הכספיים לפי כללי דיוח חשבונאיים בינלאומיים (IFRS).

באור 1 - כללי (המשך)

ז. המפעל הפעיל עד לשנת 2018 שמונה משחקי הגרלות עיקריים: "הגרלת לוטו", "הגרלת ה-EXTRA", "הגרלת חיש גד", "הגרלת מנויי פיס", "הגרלת צ'אנס", "הגרלת 123", "הגרלת פיס 777", "קינור". בהתאם להחלטת הנהלת החברה הופסק משחק הקינו החל מיום 23 בנובמבר 2018.

ח. בשנת 2004 הקים המפעל את חברת פיס מוצרים ושירותים בע"מ שהינה חברה בבעלות ושליטה מלאה של המפעל (להלן: "החברה המאוחדת"). החברה המאוחדת עסקה עד ליום 31 במאי 2010 בשיווק שירותי Prepaid ללקוחות חברות המספקות שירותי טלפוניה סלולרית ובינלאומית. ביום 17 בדצמבר 2012 החליט דירקטוריון המפעל על הקפאת פעילותה של החברה המאוחדת לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2012.

ט. מעמד המפעל כלפי שלטונות המס:

1. על פי סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), המפעל הינו גוף הפטור ממס.
2. בהתאם לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 מוגדר המפעל כמוסד ללא כוונת רווח. הכנסות המפעל פטורות ממע"מ והוא אינו מורשה לקזז מס תשומות הנכלל בהוצאותיו. כמו כן המפעל משלם מס שכר בגין תשלומי שכר.
3. ביום 1 ביוני 2003 פורסם חוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג - 2003 במסגרתו תוקן תיקון 134 לפקודת מס הכנסה. במסגרת התיקון נוסף סעיף 2א' לפקודת מס הכנסה הקובע כי יראו רווח מהימורים, הגרלות, או פעילות נושאת פרסים כהכנסה לעניין הפקודה. השתכרות או רווח כאמור לעיל שערכם פוחת מסכום שקבע שר האוצר (להלן - "הסכום הפטור") באישור ועדת הכספים של הכנסת יהיו פטורים ממס. המפעל מנכה מס במקור מסכומי זכיות מעל תקרת הפטור ומעביר את סכום המס למס הכנסה.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בדוחות הכספיים בעקביות, בכל התקופות המוצגות, למעט אם נאמר אחרת.

א. הצהרה לגבי יישום תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה נערכו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - "תקני IFRS") ופרשנויות להם שפורסמו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) ובהתאם להוראות ההיתר.

ב. תקופת המחזור התפעולי

תקופת המחזור התפעולי של המפעל הינה 12 חודשים. הקבוצה מציגה את סיווג הנכסים וההתחייבויות בדוחות על המצב הכספי במסגרת הנכסים וההתחייבויות השוטפים והלא שוטפים ובהתאם למחזור התפעולי.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. בסיס לעריכת הדוחות הכספיים

עד ליום 31 בדצמבר 2003 נחשבה ישראל למדינה בה שוררים תנאים של כלכלה היפר אינפלציונית. לפיכך, פריטים לא כספיים בדוח על המצב הכספי המוצגים על בסיס עלות הותאמו לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003. ממועד זה ואילך שימשו הסכומים המותאמים כבסיס דיווח לתקופות שלאחר יום 31 בדצמבר 2003 (להלן - "עלות היסטורית"). הדוחות הכספיים נערכו על בסיס העלות ההיסטורית, למעט:

1. מכשירים פיננסיים שנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. לעניין אופן קביעת השווי ההוגן ראה באור 29.
2. מלאי, אשר מוצג לפי הנמוך מבין עלותו לבין שווי מימוש נטו.
3. רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים מוצגים לפי הנמוך מבין עלות, בניכוי הפחת שנצבר לבין סכום בר-השבה.
4. התחייבויות בגין הטבות לעובדים, כמפורט בבאור 19.

ד. דוחות מאוחדים

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות של חברה מאוחדת של מפעל יש שליטה בה. שליטה מתקיימת כאשר למפעל יש כוח השפעה על החברה המאוחדת, חשיפה או זכויות לתשואות משתנות כתוצאה ממעורבותה בחברה המאוחדת וכן היכולת להשתמש בכוח שלה כדי להשפיע על סכום התשואות שינבע מהחברה המאוחדת. בבחינת שליטה מובאת בחשבון השפעת זכויות הצבעה פוטנציאליות רק אם הן ממשיות. איחוד הדוחות הכספיים מתבצע החל ממועד השגת השליטה, ועד למועד בו הופסקה השליטה.

הדוחות הכספיים של המפעל והחברה המאוחדת ערוכים לתאריכים ולתקופות זהים. המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של החברה המאוחדת יושמה באופן אחיד ועקבי עם זו שיושמה בדוחות הכספיים של המפעל. יתרות ועסקאות הדדיות מהותיות ורווחים והפסדים הנובעים מעסקאות בין המפעל לחברה המאוחדת בוטלו במלואם בדוחות הכספיים המאוחדים.

ה. מתכונת ניתוח ההוצאות שהוכרו ברווח או הפסד

הוצאות המפעל בדוח על הרווח או ההפסד מוצגות בהתבסס על מאפיין הפעילות של ההוצאות.

ו. מטבע הפעילות, מטבע ההצגה ומטבע חוץ

1. מטבע הפעילות ומטבע ההצגה

הדוחות הכספיים של הקבוצה ערוכים במטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית בה היא פועלת (להלן - "מטבע הפעילות"). הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה מוצגים בש"ח, שהוא מטבע הפעילות של החברה.

2. תרגום עסקאות שאינן במטבע הפעילות

בהכנת הדוחות הכספיים של הקבוצה, עסקאות שבוצעו במטבעות השונים ממטבע הפעילות של אותה קבוצה (להלן - "מטבע חוץ") נרשמות לפי שערי החליפין שבתוקף במועדי העסקאות. בתום כל תקופת דיווח, פריטים כספיים הנקובים במטבע חוץ מתורגמים לפי שערי חליפין שבתוקף לאותו מועד; פריטים לא-כספיים הנמדדים בשווי הוגן הנקוב במטבע חוץ מתורגמים לפי שערי החליפין

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

למועד בו נקבע השווי ההוגן; פריטים לא-כספיים הנמדדים במונחי עלות היסטורית מתורגמים לפי שערי חליפין שבתוקף במועד ביצוע העסקה בקשר לפריט הלא-כספי.

ז. יתרות במטבע חוץ ויתרות צמודות מדד

1. יתרות במטבע חוץ או הצמודות אליו, נכללות בדוחות הכספיים לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על ידי בנק ישראל והיו תקפים לתום תקופת הדיווח.
  2. יתרות הצמודות למדד המחירים לצרכן מוצגות בהתאם למדד הידוע האחרון בתום תקופת הדיווח (מדד החודש שקדם לחודש של מועד הדוח הכספי) או בהתאם למדד בגין החודש האחרון של תקופת הדיווח (מדד החודש של החודש של מועד הדוח הכספי), בהתאם לתנאי העסקה.
  3. הפרשי שער מוכרים בדוח על הרווח או ההפסד בתקופה בה הם נבעו.
- להלן פרטים לגבי שערי החליפין של הדולר, האירו ומדד המחירים לצרכן:

ליום 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
220.68	221.57	223.33	מדד המחירים לצרכן (ממוצע 1993)
3.845	3.467	3.748	דולר של ארה"ב (בש"ח ל-1 דולר)
4.044	4.153	4.292	אירו (בש"ח ל-1 אירו)
שיעור השינוי ב- % לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
(0.2)	0.4	0.79	מדד המחירים לצרכן
(1.46)	(9.83)	8.10	דולר של ארה"ב
(4.78)	2.69	3.34	אירו

ח. מזומנים ושווי מזומנים ופיקדונות בתאגידים בנקאיים

מזומנים ושווי מזומנים נחשבים השקעות שנילותן גבוהה, הכוללים פיקדונות בתאגידים בנקאיים לזמן קצר אשר אינם מוגבלים בשעבוד, שתקופתם המקורית אינה עולה על שלושה חודשים ממועד ההשקעה או שעולה על שלושה חודשים אך הם ניתנים למשיכה מיידית ללא קנס, ומהווים חלק מניהול המזומנים של הקבוצה.

פיקדונות בתאגידים בנקאיים לזמן קצר הינם פיקדונות שתקופתם המקורית עולה על שלושה חודשים ממועד ההשקעה ושאינם עונים להגדרת שווי מזומנים, הפיקדונות כאמור מוצגים בהתאם לתנאי הפקדתם.

פיקדונות בתאגידים בנקאיים לזמן ארוך הינם פיקדונות שתקופתם המקורית עולה על תקופת המחזור התפעולי של הקבוצה, דהיינו מעל 12 חודשים.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. ניירות ערך

השקעה שוטפת בניירות ערך סחירים הניתנים למימוש בטווח המידי מוצגת לפי שווי הוגן. השינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח על הרווח או ההפסד (ראה סעיף יד' להלן).

י. מלאי

מלאי נמדד לפי הנמוך מבין עלות או שווי מימוש נטו. עלות המלאי כוללת את ההוצאות לרכישת המלאי ולהבאתו למקומו ולמצבו הנוכחיים. שווי מימוש נטו הינו אומדן מחיר המכירה במהלך העסקים הרגיל, בניכוי אומדן עלויות להשלמה ועלויות הדרושות לביצוע המכירה. החברה בוחנת מדי תקופה את מצב המלאי וגילו ומבצעת הפרשות למלאי איטי בהתאמה.

עלות המלאי נקבעת כדלהלן:

כרטיסי "חיש גד" - לפי עלות מזוהה.

מוצרי קידום מכירות - בשיטת ממוצע משוקלל.

יא. רכוש קבוע

פריטי הרכוש הקבוע מוצגים לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות, בניכוי פחת שנצבר, בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו ובניכוי מענקי השקעה שהתקבלו בגינם, ואינם כוללים הוצאות תחזוקה שוטפת. העלות כוללת חלקי חילוף וציוד עזר המשמשים את הרכוש הקבוע.

רכיבי פריט רכוש קבוע בעלי עלות משמעותית ביחס לסך העלות של הפריט, מופחתים בנפרד, לפי שיטת הרכיבים.

עלות פריטי רכוש קבוע כוללת את האומדן הראשוני של העלויות לפירוק ופינוי של הנכס ושיקום האתר בו ממוקם הנכס.

אורך החיים השימושיים, שיטת הפחת וערך השייר של כל נכס נבחנים לפחות בכל סוף שנה והשינויים מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי באופן של מכאן-ולחבא. הפחתת נכסים מופסקת כמוקדם מבין המועד בו הנכס מסווג כמוחזק למכירה לבין המועד שבו הנכס נגרע.

הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים על בסיס שיטת הקו הישר לאורך תקופת החיים השימושיים בנכס, כדלקמן:

<u>% עיקרי</u>	<u>%</u>	
4	4-10	קרקע ומבנים
4	4-10	ביתנים
15	15	כלי רכב
10	10-33	מחשבים ותשתית למערכת המשחקים
10	7-20	ריהוט וציוד משרדי

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

רווח או הפסד הנוצר כתוצאה ממכירה או הוצאה משימוש של פריט רכוש קבוע נקבע לפי ההפרש שבין התקבולים ממכירתו לבין ערכו בספרים במועד המכירה או ההוצאה משימוש, ונזקף לדוח על הרווח או ההפסד.
ראה סעיף יג' להלן בדבר ירידת ערך.

יב. נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בנפרד נמדדים עם ההכרה הראשונית לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות. עלויות בגין נכסים בלתי מוחשיים אשר פותחו באופן פנימי, למעט עלויות פיתוח מהוונות, נזקפות לרווח או הפסד בעת התהוותן.
נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר, מופחתים על פני אורך החיים השימושיים שלהם ונבחנת לגביהם ירידת ערך כאשר קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. תקופת ההפחתה ושיטת ההפחתה של נכס בלתי מוחשי נבחנות לפחות בכל סוף שנה.
נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר אינם מופחתים באופן שיטתי וכפופים לבחינת ירידת ערך מדי שנה וכן בכל עת שקיים סימן המצביע כי ייתכן שחלה ירידת ערך. אורך החיים השימושיים של נכסים אלה נבחן מדי שנה כדי לקבוע אם הערכת אורך החיים כבלתי מוגדר עדיין תקפה. אם האירועים והנסיבות אינם תומכים עוד בהערכה כאמור, השינוי באורך החיים השימושיים מבלתי מוגדר למוגדר מטופל כשינוי באומדן חשבונאי ובאותו מועד נבחנת גם ירידת ערך. החל מאותו מועד מופחת הנכס באופן שיטתי על פני תקופת אורך החיים השימושיים שלו.
ראה סעיף יג' להלן בדבר ירידת ערך.
אורך החיים השימושיים בו נעשה שימוש בהפחתת נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר הינם כדלקמן:

<u>%</u>	
6.7	פטנטים
10-20	תוכנה

יג. ירידת ערך נכסים מוחשיים ובלתי מוחשיים

החברה בוחנת את הצורך בירידת ערך נכסים לא פיננסיים כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה בדוחות הכספיים אינה ברת-השבה.
במקרים בהם היתרה בדוחות הכספיים של הנכסים הלא פיננסיים עולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לסכום בר-ההשבה שלהם. הסכום בר-ההשבה הינו הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות למימוש ושווי שימוש. בגין נכס שאינו מייצר תזרימי מזומנים עצמאיים נקבע הסכום בר-ההשבה עבור היחידה מניבת המזומנים שאליה שייך הנכס. הפסדים מירידת ערך נזקפים לרווח או הפסד.

הפסד מירידת ערך של נכס, למעט מוניטין, מבוטל רק כאשר חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת סכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר לאחרונה ההפסד מירידת הערך. ביטול ההפסד כאמור מוגבל לנמוך מבין סכום ירידת הערך של הנכס שהוכר בעבר (בניכוי פחת או הפחתה) או סכום בר-

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ההשבה של הנכס. לגבי נכס הנמדד לפי העלות, ביטול הפסד כאמור נזקף לרווח או הפסד. להערכת מנהלי החברה, שווי בר ההשבה של הנכסים אינו נמוך מערכם בדוחות הכספיים.

יד. נכסים פיננסיים

ביום 1 בינואר 2018, נכנס לתוקף תקן דיווח כספי בינלאומי 9 מכשירים פיננסיים (להלן: "IFRS 9"). ליישום לראשונה של IFRS 9 לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הקבוצה. המדיניות החשבונאית שיושמה עד ליום 31 בדצמבר 2017, בגין מכשירים פיננסיים הינה כדלקמן: נכסים פיננסיים מוכרים בדוח על המצב הכספי כאשר החברה הופכת להיות צד לתנאים החוזיים של המכשיר. מקום שרכישה או מכירה של השקעה הינן תחת חוזה שתנאיו דורשים העברת ההשקעה במסגרת הזמן המקובלת על ידי השוק המתייחס, ההשקעה מוכרת או נגרעת במועד המסחר (המועד בו הקבוצה התחייבה לרכוש או למכור נכס). השקעות בנכסים פיננסיים מוכרות לראשונה לפי שוויין ההוגן, בתוספת עלויות עסקה, למעט אותם נכסים פיננסיים המסווגים בקטגוריית שווי הוגן דרך רווח והפסד, אשר מוכרים לראשונה לפי שוויין ההוגן. נכסים פיננסיים מסווגים לקטגוריות המפורטות להלן. הסיווג לקטגוריות אלו תלוי בטבעו ובמטרת החזקתו של הנכס הפיננסי המוחזק והוא נקבע במועד ההכרה הראשוני של הנכס הפיננסי, או בתקופות דיווח עוקבות במידה וניתן לסווג מחדש את הנכסים הפיננסיים לקטגוריה אחרת:

א. נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

נכסים פיננסיים מסווגים כ-"נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד" כאשר אותם נכסים מוחזקים לצורכי מסחר או כאשר הם יועדו בעת ההכרה לראשונה כנכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. נכס פיננסי בשווי הוגן דרך רווח והפסד מוצג בשווי הוגן. כל רווח או הפסד הנובע משינויים בשווי ההוגן, לרבות אלה שמקורם בשינויים בשערי חליפין, מוכר ברווח והפסד בתקופה בה התרחש השינוי. הרווח או ההפסד נטו המוכר ברווח והפסד מגלם בתוכו כל דיבידנד או ריבית שנצמחו בגין הנכס הפיננסי. נכסים פיננסיים המוחזקים למסחר כוללים ניירות ערך המוחזקים כדי לתמוך בצרכי הנזילות של המפעל לטווח הקצר.

ב. הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים עם תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאין להם ציטוט בשוק פעיל, מסווגים כהלוואות וחייבים. הלוואות וחייבים נמדדים בעלות מופחתת תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית בניכוי ירידת ערך, אם ישנה כזו. הכנסות ריבית מוכרות בשיטת הריבית האפקטיבית, למעט בגין חייבים לזמן קצר כאשר סכומי הריבית בהם יש להכיר אינם מהותיים.

המדיניות החשבונאית שמיושמת החל מיום 1 בינואר 2018, בגין מכשירים פיננסיים הינם כדלקמן:

א. נכסים פיננסיים

נכסים פיננסיים נמדדים במועד ההכרה לראשונה בשוויין ההוגן ובתוספת עלויות עסקה שניתן

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

לייחס במישרין לרכישה של הנכס הפיננסי, למעט במקרה של נכס פיננסי אשר נמדד בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, לגביו עלויות עסקה נזקפות לרווח או הפסד. החברה מסווגת ומודדת את מכשירי החוב בדוחותיה הכספיים על בסיס הקריטריונים להלן:

- א. המודל העסקי של החברה לניהול הנכסים הפיננסיים, וכן.
- ב. מאפייני תזרים המזומנים החוזי של הנכס הפיננסי.

1. החברה מודדת מכשירי חוב בעלות מופחתת כאשר:

המודל העסקי של החברה הינו החזקת הנכסים הפיננסיים על מנת לגבות תזרימי מזומנים חוזיים; וכן התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי מספקים זכאות במועדים מוגדרים לתזרימי מזומנים שהם רק תשלומי קרן וריבית בגין סכום הקרן שטרם נפרעה. לאחר ההכרה הראשונית, מכשירים בקבוצה זו יוצגו על פי תנאיהם לפי עלות המופחתת תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית ובניכוי הפרשה לירידת ערך. כמו כן, במועד ההכרה לראשונה חברה יכולה ליעד, ללא אפשרות לשינוי יעוד זה, מכשיר חוב כנמדד בשווי הוגן דרך רווח או הפסד אם יעוד שכזה מבטל או מקטין משמעותית חוסר עקביות במדידה או בהכרה, לדוגמה במקרה בו ההתחייבויות הפיננסיות המתייחסות נמדדות אף הן בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

2. החברה מודדת מכשירי חוב בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר כאשר:

המודל העסקי של החברה הינו הן החזקת הנכסים הפיננסיים על מנת לגבות תזרימי מזומנים חוזיים והן מכירת הנכסים הפיננסיים; וכן התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי מספקים זכאות במועדים מוגדרים לתזרימי מזומנים שהם רק תשלומי קרן וריבית בגין סכום הקרן שטרם נפרעה. לאחר ההכרה הראשונית, מכשירים בקבוצה זו נמדדים לפי השווי ההוגן. רווחים או הפסדים כתוצאה מהתאמות שווי הוגן, למעט ריבית והפרשי שער מוכרים ברווח כולל אחר.

3. החברה מודדת מכשירי חוב בשווי הוגן דרך רווח או הפסד כאשר:

נכס פיננסי שמהווה מכשיר חוב אינו עומד בקריטריונים למדידתו בעלות מופחתת או בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר. לאחר ההכרה הראשונית, הנכס הפיננסי נמדד בשווי הוגן כאשר רווחים או הפסדים כתוצאה מהתאמות שווי הוגן, נזקפים לרווח או הפסד.

4. מכשירים הוניים ונכסים פיננסיים אחרים המוחזקים למסחר:

השקעות במכשירים הוניים אינם עומדים בקריטריונים האמורים לעיל ועל כן נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד. נכסים פיננסיים אחרים המוחזקים למסחר כגון נגזרים, לרבות נגזרים משובצים שהופרדו מחוזה מארח ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד אלא אם הם מיועדים לשמש כמכשירים להגנה אפקטיבית. הכנסות מדיבידנד מהשקעות במכשירים הוניים מוכרות במועד הקובע לזכאות לדיבידנד בדוח על הרווח או הפסד.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. ירידת ערך נכסים פיננסיים:

החברה בוחנת בכל מועד דיווח את ההפרשה להפסד בגין מכשירי חוב פיננסיים אשר אינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד. החברה מבחינה בין שני מצבים של הכרה בהפרשה להפסד;

1. מכשירי חוב אשר לא חלה הידרדרות משמעותית באיכות האשראי שלהם מאז מועד ההכרה לראשונה, או מקרים בהם סיכון האשראי נמוך – ההפרשה להפסד שתוכר בגין מכשירי חוב זה תיקח בחשבון הפסדי אשראי חזויים בתקופה של 12 חודשים לאחר מועד הדיווח, או;
2. מכשירי חוב אשר חלה הידרדרות משמעותית באיכות האשראי שלהם מאז מועד ההכרה לראשונה בהם ואשר סיכון האשראי בגינם אינו נמוך, ההפרשה להפסד שתוכר תביא בחשבון הפסדי אשראי החזויים - לאורך יתרת תקופת חיי המכשיר.

החברה מיישמת את ההקלה שנקבעה בתקן לפיה היא מניחה שסיכון האשראי של מכשירי חוב לא עלה באופן משמעותי ממועד ההכרה לראשונה אם נקבע במועד הדיווח כי המכשיר הינו בעל סיכון אשראי נמוך, למשל כאשר המכשיר הינו בעל דירוג חיצוני של "דרגת השקעה".

לחברה נכסים פיננסיים בעלי תקופות אשראי קצרות כגון לקוחות, בגינם היא רשאית ליישם את ההקלה שנקבעה במודל, קרי החברה תמדוד את ההפרשה להפסד בסכום השווה להפסדי אשראי חזויים לאורך כל חיי המכשיר. החברה בחרה ליישם את ההקלה לגבי נכסים פיננסיים אלה.

ג. התחייבויות פיננסיות הנמדדות בעלות מופחתת

במועד ההכרה לראשונה, החברה מודדת את התחייבויות הפיננסיות בשווי הוגן בניכוי עלויות עסקה שניתן לייחס במישרין להנפקה של התחייבות הפיננסית. לאחר ההכרה הראשונית, החברה מודדת את כל התחייבויות פיננסיות לפי העלות המופחתת תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.

טו. התחייבויות פיננסיות אחרות

התחייבויות פיננסיות אחרות כגון ספקים וזכאים, מוכרות לראשונה בשווי הוגן לאחר ניכוי עלויות עסקה.

טז. פיקדונות וניירות ערך משועבדים

פיקדונות וניירות ערך אשר שועבדו להבטחת התחייבויות המפעל על פי הסכם הפנסיה התקציבית מסווגים במסגרת הנכסים הלא שוטפים, במקביל למועדי הפירעון של התחייבויות המפעל על פי הסכם הפנסיה התקציבית.

יז. הכנסות מהגרלות וזכיות

החברה מיישמת תקן בינלאומי IFRS 15 הכנסות מחוזים עם לקוחות. הכנסה נמדדת לפי השווי ההוגן של התמורה שהתקבלה והתמורה שהחברה זכאית לקבל בגין הכנסה ממכירת סחורות או ממתן שירותים במהלך העסקים הרגיל. ההכנסות מוצגות בניכוי אומדנים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

להחזרות, הנחות וכדומה.

1. סכומי הפדיון מהגרלות "לוטו", "אקסטרה", "תכנית המנויים", "צ'אנס", "123", "קינור" ו-"777" והגרלות מיוחדות וסכומי הזכיות המתייחסות אליהן, נזקפים לדוח רווח והפסד במועד ההגרלה.
2. סכומי הפדיון מכרטיסי חיש-גד, וסכומי הזכיות המתייחסים אליהן, נזקפים לדוח רווח והפסד בעת מכירת הכרטיסים למשווקים האזוריים.
3. תקופת הזכאות לפדיון סכום הזכייה היינו בהתאם לתקנוני המשחקים.
4. יתרת סכומי זכיות בהגרלות משכורת לכל החיים (תוכניות הגרלות שהופסקו בשנת 2009) נכללים בדוח רווח והפסד לפי ערכם הנוכחי. ההתחייבות בגין זכיות אלה מוצגת בדוח על המצב הכספי במסגרת ההתחייבויות השוטפות בסעיף זכיות שטרם נפדו כולל זכיות לתשלום לשיעורין.

יח. מענקים והקצבות אחרות

1. מענקים בגין הקמת כיתות לימוד וגני ילדים מוכרים כהוצאות על בסיס שיטתי, על פני תקופות הדיווח בהתאם לסכומים המחויבים על פי ההיתר שניתן לחברה על ידי משרד האוצר.
2. מענקים לרשויות המקומיות מוכרים כהוצאות על בסיס שיטתי, על פני תקופות הדיווח בהתאם לסכומים המחויבים על פי ההיתר שניתן לחברה על ידי משרד האוצר. זאת בהתאם לחלוקה לפי מורה דרך.
3. מענקים והקצבות אחרות מוכרים במועד בו נוצרה לחברה מחויבות משפטית או מחויבות משתמעת לחלוקתם.
4. מענקים והקצבות אחרות אשר אושרו כמקורות תקציביים אך אינם בעלי תוקף מחייב מסווגים לקרנות נפרדות במסגרת הדוח על השינויים בהון העצמי.

יט. הוצאות פרסום וקידום מכירות

הוצאות פרסום וקידום מכירות נזקפות לדוח על הרווח או ההפסד עם התהוותן.

כ. הפרשות

הפרשות מוכרות כאשר לקבוצה קיימת מחויבות משפטית או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, בגינה צפוי שימוש במשאבים כלכליים הניתנים לאומדן באופן מהימן על מנת לסלק את המחויבות.

הסכום המוכר כהפרשה משקף את האומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי הסכום שיידרש ליישוב המחויבות בהווה במועד הדוח על המצב הכספי תוך הבאה בחשבון של הסיכונים ואי הוודאויות הכרוכים במחויבות. כאשר ההפרשה נמדדת תוך שימוש בתזרימי מזומנים חזויים לצורך יישוב המחויבות, הערך בספרים של ההפרשה הוא הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים החזויים. שינויים בגין ערך הזמן נזקפים לרווח או הפסד.

כאשר כל הסכום או חלקו הדרוש ליישוב המחויבות בהווה צפוי להיות מושב על ידי צד שלישי, מכירה הקבוצה בנכס, בגין ההשבה, עד לגובה ההפרשה שהוכרה, רק כאשר וודאי למעשה (Virtually Certain) שהשיפוי יתקבל וכן ניתן לאומדן באופן מהימן.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כא. הטבות עובדים

1. הטבות לאחר סיום העסקה

הטבות הקבוצה לאחר סיום העסקה כוללות: פנסיה, התחייבות לפיצויי פרישה ופיטורין, התחייבויות בגין פדיון ימי מחלה והטבות בגין שי לחג ונופש. הטבות החברה לאחר סיום העסקה הינן בחלקן תוכניות להפקדה מוגדרת ובחלקן תוכניות להטבה מוגדרת. הוצאות בגין התחייבות החברה להפקדת כספים במסגרת תכנית להפקדה מוגדרת (Contribution Plan Defined) נזקפות לרווח והפסד במועד הספקת שירותי העבודה, בגינם מחויבת הקבוצה לביצוע ההפקדה. ההפרש בין סכום ההפקדה העומד לתשלום, לבין סך ההפקדות ששולמו מוצג כהתחייבות בסעיף התחייבויות בגין הטבות לעובדים.

הוצאות בגין תכנית להטבה מוגדרת (Defined Benefit Plan) נזקפות לרווח והפסד בהתאם לשיטת יחידת הזכאות החזויה (Projected Unit Credit Method), תוך שימוש בהערכות אקטואריות המתבצעות בתום כל תקופת דיווח. הערך הנוכחי של מחויבות החברה בגין תכנית להטבה מוגדרת נקבע באמצעות היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים בגין התכנית בתשואות שוק של אגרות חוב קונצרניות, הנקובות במטבע בו ישולמו ההטבות בגין התכנית, ובעלות תקופות פדיון הזהות בקירוב למועדי הסילוק החזויים של התכנית.

בהתאם לעמדת סגל חשבונאית מספר 1-21 של רשות ניירות הערך בישראל בדבר קיומו של שוק עמוק לאגרות חוב קונצרניות, החל מיום 31 בדצמבר 2014 לצורך היוון המחויבות בגין הטבות לעובדים, עושה המפעל שימוש בשיעור היוון המתאים לתשואות השוק על אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה.

רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים לרווח או ההפסד הכולל האחר במועד היווצרותם. עלות שירות עבר (Past Service Cost) מוכרת מיידית ברווח וההפסד עד למידה שבה ההטבה הבשילה (Vested). עלות שירות עבר אשר טרם הבשילה, מופחתת בקו ישר על פני תקופת ההבשלה הממוצעת עד למועד הבשלתה.

התחייבות המפעל בגין תכנית הטבה מוגדרת המוצגת בדוח על המצב הכספי כוללת את הערך הנוכחי של המחויבות בגין הטבה מוגדרת, בתוספת (בניכוי) רווחים (הפסדים) אקטואריים אשר טרם הוכרו, ובניכוי עלות שירות עבר שטרם הוכרה, בניכוי שוויים ההוגן של נכסי התוכנית. נכס נטו, המתהווה מהחישוב כאמור, מוגבל לגובה סכום ההפסדים האקטואריים ועלות שירות עבר שטרם הוכרו בתוספת הערך הנוכחי של הטבות כלכליות הזמינות בצורה של החזרים מהתוכנית או בצורה של הקטנה בהפקדות עתידיות לתוכנית.

2. הטבות עובדים לטווח קצר

הטבות עובדים לטווח קצר, הן הטבות אשר צפויות להיות מסולקות במלואן לפני 12 חודשים מתום השנה בה סופק השירות המזכה על ידי העובד.

הטבות עובדים לטווח קצר בקבוצה כוללות בין היתר את התחייבות החברה בגין חופשה ושכר, אשר נזקפות לרווח והפסד במועד היווצרותן. ההטבות נמדדות על בסיס לא מהוון אותו חזויה החברה לשלם. ההפרש בין גובה ההטבות לזמן קצר להן זכאי העובד, לבין הסכום ששולם בגינן, מוכר כנכס או כהתחייבות.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כב.מיסים

- (1) מס-הכנסה המשולם בגין "הוצאות עודפות" (הוצאות שאינן מותרות לניכוי, כהגדרתן בפקודת מס-הכנסה) נכלל בסעיפי הוצאה בגין שולם המס.
- (2) המפעל כמוסד ללא כוונת רווח, משלם מס-שכר המחושב בשיעור מסוים מהשכר. המיסים נכללים בסעיף הוצאות שכר עבודה והוצאות נלוות.

כג. נכס או קבוצת נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו

נכס או קבוצת נכסים לא שוטפים מסווגים כמוחזקים למכירה, כאשר יישובם ייעשה בעיקר באמצעות עסקת מכירה ולא באמצעות שימוש מתמשך. האמור מתקיים כאשר הנכסים זמינים למכירה מיידית במצבם הנוכחי, קיימת מחויבות של החברה למכירה, קיימת תוכנית לאיתור קונה והמימוש צפוי ברמה גבוהה (highly probable) להסתיים בתוך שנה ממועד הסיווג. נכסים אלה אינם מופחתים ממועד סיווגם כך לראשונה ומוצגים כנכסים שוטפים בנפרד, לפי הנמוך מבין ערכם בדוחות הכספיים ושוויים ההוגן בניכוי עלויות למכירה. רווח (הפסד) כולל אחר בגין נכס או קבוצת נכסים לא שוטפים המסווגים כמוחזקים למכירה מוצגים בנפרד בהון. פעילות שהופסקה הינה רכיב של החברה המהווה פעילות שמומשה או שמסווגת כמוחזקת למכירה, תוצאות הפעילות המתייחסות לפעילות שהופסקה מוצגות בנפרד ברווח או הפסד, בניכוי השפעת המס.

באור 3 - תקני דיווח כספי חדשים, פרשנויות שפורסמו ותיקונים לתקנים

להלן פירוט לגבי תקנים ופרשנויות חדשים שפורסמו, ולא אומצו באימוץ מוקדם על ידי החברה, אשר השפעתם על הדוחות הכספיים אינה ידועה.

IFRS 16 – חכירות

בחודש ינואר 2016 פורסם IFRS 16 בדבר חכירות (להלן: "התקן"). התקן מבטל את IAS 17 והפרשנויות הנלוות לו, וקובע את הכללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי של חכירות ביחס לשני הצדדים לעסקה, דהיינו הלקוח (חוכר) והספק (המחכיר). התקן מבטל את ההבחנה הקיימת כיום לגבי חוכר, בין חכירות מימוניות לחכירות תפעוליות וקובע מודל חשבונאי אחיד ביחס לכל סוגי החכירות. בהתאם למודל החדש, בגין כל נכס חכור, החוכר נדרש מחד להכיר בנכס בגין זכות השימוש ומאידך בהתחייבות פיננסית בגין דמי החכירה. הוראות ההכרה בנכס והתחייבות כאמור לא יחולו לגבי נכסים החכורים לתקופה של עד 12 חודשים בלבד וכן ביחס לחכירות של נכסים בעלי ערך נמוך (דוגמת, מחשבים אישיים). התקן אינו משנה את הטיפול החשבונאי הקיים כיום בספרי המחכיר. התקן ייכנס לתוקף מחייב לגבי תקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2019 או לאחריו. המפעל בוחר את השפעתו הצפויה של IFRS 16 על דוחותיו הכספיים.

באור 4 - שיקולי דעת ביישום מדיניות חשבונאית וגורמי מפתח לחוסר וודאות באומדן

א. כללי

ביישום המדיניות החשבונאית של המפעל, המתוארת בבאור 2 לעיל, נדרשת הנהלת המפעל, במקרים מסוימים, להפעיל שיקול דעת חשבונאי נרחב בנוגע לאומדנים והנחות בקשר לערכם בספרים של נכסים והתחייבויות שאינם בהכרח בנמצא ממקורות אחרים. האומדנים וההנחות הקשורים, מבוססים על ניסיון העבר וגורמים אחרים הנחשבים כרלוונטיים. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלה.

האומדנים וההנחות שבבסיסם הוכנו דוחות כספיים אלו, נבחנים בידי ההנהלה באופן שוטף. שינויים באומדנים החשבונאיים מוכרים רק בתקופה בה בוצע שינוי באומדן במידה והשינוי משפיע רק על אותה תקופה או מוכרים בתקופה האמורה ובתקופות עתידיות במקרים בהם השינוי משפיע הן על התקופה הנוכחית והן על התקופות העתידיות.

ב. גורמי מפתח לחוסר וודאות באומדן

1. הפרשות להליכים משפטיים

נגד המפעל תלויות ועומדות תביעות בסכום כספי כולל של כ- 15 מיליון ש"ח (בשנת 2017 - כ-8.4 מיליון ש"ח), בגין נזקפה הפרשה של כ- 1.1 מיליון ש"ח (בשנת 2017 - כ-1.1 מיליון ש"ח) כמו כן, תלויות ועומדות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות אשר טרם הוכרעו או סולקו בסכום כספי כולל של כ- 4.7 מיליארד ש"ח (בשנת 2017 - כ-4.9 מיליארד ש"ח) בגין לא נזקפה הפרשה, בהסתמך על חוות דעת של יועצים משפטיים, על פיהן סיכויי הבקשות להידחות גבוהים מסיכוייהם להתקבל, או שטרם ניתן להעריך או שלא ניתן לחשב את החשיפה הכספית בגינן. לצורך בחינת הנפקות המשפטיות של תביעות אלה, קביעת הסבירות כי הן תתממנה לרעתה, מסתמכת הנהלת המפעל על חוות דעת של יועצים משפטיים ומקצועיים. לאחר שיועצי המפעל מגבשים את עמדתם המשפטית ואת סיכויי של המפעל באשר לנשוא התביעה, בין אם המפעל יצטרך לשאת בתוצאותיו או שיש ביכולתו לדחות אותה, אומדת הנהלת המפעל את הסכום אותו יש לרשום בדוחות הכספיים, אם בכלל.

פרשנות שונה מזו של יועציה המשפטיים של המפעל למצב חוקי קיים, הבנה שונה של הנהלת המפעל לגבי חוזי התקשרות וכן שינויים שמקורם בפסיקה רלוונטית או בתוספת עובדות חדשות, יש בהם כדי להשפיע על ערכה של ההפרשה הכוללת בגין ההליכים המשפטיים העומדים כנגד המפעל ובכך להשפיע באופן מהותי על מצבה הכספי ותוצאות פעולותיה של הקבוצה.

2. הטבות לעובדים

הערך הנוכחי של התחייבות המפעל לתשלום פיצויי פיטורין ולתוכנית פנסיה לעובדיה מתבסס על מספר רב של נתונים, אשר נקבעים על בסיס הערכה אקטוארית, תוך שימוש במספר רב של הנחות, לרבות שיעור היוון. שינויים בהנחות האקטואריות עשויים להשפיע על ערכן בספרים של התחייבויות החברה לתשלום פיצויי פיטורין ותשלומי פנסיה. המפעל אומד את שיעור היוון אחת לשנה, בהתבסס על שיעור היוון של אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. הנחות מפתח אחרות נקבעות בהתבסס על התנאים השוררים בשוק, ועל בסיס הניסיון שנצבר בקבוצה. לפרטים נוספים אודות ההנחות בהן עשתה החברה שימוש ראה באור 19 להלן.

באור 5 - מזומנים ושווי מזומנים

ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
36,732	54,561	מזומנים בשקלים
21,481	21,459	מזומנים במטבע חוץ
256,448	608,682	פיקדונות לזמן קצר
<u>314,661</u>	<u>684,702</u>	

באור 6 - פיקדונות בתאגידים בנקאיים

א. פיקדונות לזמן קצר:

ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	שיעור הריבית %
אלפי שקלים חדשים		
357,719	11,951	0.01-1.75
43,188	79,292	
<u>400,907</u>	<u>91,243</u>	

פיקדונות ללא הצמדה

חלויות שוטפות של פיקדונות לזמן ארוך

ב. פיקדונות לזמן ארוך:

ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	שיעור הריבית %
אלפי שקלים חדשים		
2,067	97,342	0.1-4.45
221,354	192,637	0.85-2.35
223,421	289,979	
(43,188)	(79,292)	
<u>180,233</u>	<u>210,687</u>	

פיקדונות צמודים

פיקדונות ללא הצמדה

בניכוי חלויות שוטפות

באור 6 - פיקדונות בתאגידים בנקאיים (המשך)

ג. מועדי הפירעון של הפיקדונות לזמן ארוך:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
43,188	79,292	שנה ראשונה
77,298	401	שנה שנייה
395	153,797	שנה שלישית
76,609	56,489	שנה רביעית
25,931	-	שנה חמישית
<u>223,421</u>	<u>289,979</u>	

באור 7 - ניירות ערך סחירים

ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
1,928,699	1,769,888	אגרות חוב ממשלתיות
985,947	1,014,292	אגרות חוב קונצרניות
251,191	244,747	קרנות סל וקרנות נאמנות
219,496	190,755	מניות
<u>3,385,333</u>	<u>3,219,682</u>	
(189,507)	(177,876)	בניכוי - ניירות ערך סחירים משועבדים (ראה באור 19ז')
<u>3,195,826</u>	<u>3,041,806</u>	

באור 8 - משווקים ולקוחות

א. ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
151,861	196,167	משווקים ראשיים עבור הגרלות
27,167	25,131	חברות כרטיסי אשראי
<u>179,028</u>	<u>221,298</u>	

ב. נכון ליום 31 בדצמבר 2018 חובות המשווקים הראשיים מובטחים בערבויות בנקאיות בסך של כ-270,269

אלפי ש"ח (בשנת 2017 כ-219,903 אלפי ש"ח).

תקופת האשראי הממוצעת למשווק עבור הגרלות הינה 3-4 ימים ותקופת האשראי הממוצעת במכירת

כרטיסי חיש גד הינה 24 ימים.

באור 9 - מלאי

ההרכב:

מאוחד	
ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
אלפי שקלים חדשים	
8,916	10,782
2,171	844
2,337	3,054
13,424	14,680

כרטיסי חיש גז
מוצרי קידום מכירות
גלילי נייר וטפסים אחרים

באור 10 - חייבים אחרים

ההרכב:

מאוחד	
ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
אלפי שקלים חדשים	
4,030	4,725
1,887	-
3,518	2,341
9,435	7,066

הוצאות מראש
מס הכנסה - חברה
חייבים אחרים

באור 11 - רכוש קבוע, נטו

א. ההרכב:

סה"כ	ריהוט וציוד משרדי	מחשבים ותשתית למערכת משחקים (*)	כלי רכב	ביתנים	קרקע ומבנים	
אלפי שקלים חדשים						
						עלות
745,025	53,667	376,279	467	241,704	72,908	יתרה ליום 1 בינואר 2017
21,549	4,215	1,994	-	13,174	2,166	תוספות במשך השנה
(11,298)	(5,180)	(2,391)	-	(3,727)	-	גריעות במשך השנה
755,276	52,702	375,882	467	251,151	75,074	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
26,091	1,733	1,028	-	21,894	1,436	תוספות במשך השנה
(66,272)	(4,314)	(60,269)	-	(1,689)	-	גריעות במשך השנה
715,095	50,121	316,641	467	271,356	76,510	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
						פחת נצבר
586,670	32,722	341,274	200	179,161	33,313	יתרה ליום 1 בינואר 2017
30,799	6,414	9,909	67	10,923	3,486	פחת לשנה
(7,991)	(3,631)	(2,375)	-	(1,985)	-	גריעות במשך השנה
609,478	35,505	348,808	267	188,099	36,799	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
29,305	5,788	8,483	67	11,419	3,548	פחת לשנה
(64,347)	(3,440)	(60,056)	-	(851)	-	גריעות במשך השנה
574,436	37,853	297,235	334	198,667	40,347	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
						עלות מופחתת
140,659	12,268	19,406	133	72,689	36,163	ליום 31 בדצמבר 2018
145,798	17,197	27,074	200	63,052	38,275	ליום 31 בדצמבר 2017

(*) סווג מחדש

ב. לקראת תום שנת 2016 הודיע משרד האוצר לחברה על כוונתו לא להותיר את משחק חיש גד אלקטרוני (EIL) לאחר 31 בדצמבר 2016. בתיקוני היתר 2012 החל מיום 1 בינואר 2017 ובהיתר 2017 הושמט היתר הפעלת משחק חיש גד אלקטרוני (EIL), בהתאם לכך הופחתו מכוונות המזל במלואם בתום שנת 2016. בשנת הדוח נמכרו מכוונות החיש גד אלקטרוני הנ"ל.

באור 12 - נכסים בלתי מוחשיים

א. ההרכב:

פוטנטים	תוכנה (*)	סה"כ	
אלפי שקלים חדשים			
19,975	189,860	209,835	עלות
-	5,944	5,944	יתרה ליום 1 בינואר 2017
19,975	195,804	215,779	תוספות במשך השנה
-	6,978	6,978	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
(19,975)	(30,575)	(50,550)	תוספות במשך השנה
-	172,207	172,207	גריעות במשך השנה
-	172,207	172,207	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
19,975	148,841	168,816	פחת נזכר
-	12,059	12,059	יתרה ליום 1 בינואר 2017
19,975	160,900	180,875	פחת במשך השנה
-	11,069	11,069	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
(19,975)	(30,575)	(50,550)	פחת במשך השנה
-	141,394	141,394	גריעות במשך השנה
-	141,394	141,394	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
-	30,813	30,813	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2018
-	34,904	34,904	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2017

(*) סווג מחדש

ב. בשנת הדוח עם מכירת מכוונות חיש גד אלקטרוני נגרעו העלויות והפחת של התוכנה המיוחסות לפעילות חיש גד אלקטרוני (EIL) והפוטנט (ראה באור 11ב').

באור 13 - חייבים אחרים

א. ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
2,078	3,072	חייבים אחרים
(51)	(346)	בניכוי חלויות שוטפות
2,027	2,726	

באור 13 - חייבים אחרים (המשך)

ב. מועדי הפרעון

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
51	346	שנה ראשונה - חלויות שוטפות
294	344	שנה שניה
294	545	שנה שלישית
331	523	שנה רביעית
325	479	שנה חמישית
783	835	שנה שישית ואילך
<u>2,078</u>	<u>3,072</u>	

באור 14 - זכויות שטרם נפדו כולל זכויות לתשלום לשיעורין

ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
128,933	198,900	זכויות שטרם נפדו
35,740	32,072	זכויות לתשלום לשיעורין
<u>164,673</u>	<u>230,972</u>	

באור 15 - ספקים ונותני שרותים

א. ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
60,840	49,429	חובות פתוחים
1,875	247	המחאות לפרעון
<u>62,715</u>	<u>49,676</u>	

ב. החברה התקשרה בהסדרי חכירה תפעולית של נקודות מכירה הממוקמים במרכזים מסחריים לתקופות שנתיות שעד ל-6 שנים. עיקר ההסכמים הינם לתקופות בנות שנה עד 3 שנים. חלק מההסכמים כוללים אופציית הארכה לתקופות של שנה עד שנתיים נוספות. לחברה אין אופציה לרכישת הנכסים החכורים בתום תקופת החכירה. דמי השכירות כוללים מרכיב תשלום, שהינו על פי היקף המכירות של נקודות המכירה.

באור 16 - זכאים ויתרות זכות

ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
18,410	13,075	מוסדות ממשלתיים
7,625	7,301	הוצאות לשלם
7,145	9,352	הכנסות מראש
2,440	2,164	זכאים אחרים
<u>35,620</u>	<u>31,892</u>	

באור 17 - הפרשות ושעבודים

א. ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
961	2,474	יתרה ליום 1 בינואר
1,659	412	הפרשות נוספות שהוכרו
(146)	(407)	סכומים שנוצלו במהלך השנה
<u>2,474</u>	<u>2,479</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר

ב. מידע נוסף בדבר הליכים משפטיים:

1. לתאריך הדוח על המצב הכספי קיימות כנגד המפעל תביעות תלויות שונות בסכום כולל של כ-15 מיליון ש"ח (בשנת 2017, כ-8.4 מיליון ש"ח) הנובעות ממהלך העסקים הרגיל של המפעל. הנהלת המפעל, בהסתמך על חוות דעת של יועציה המשפטיים, כללה בדוחות הכספיים הפרשה לתביעות משפטיות בסך של כ-1.1 מיליון ש"ח (בשנת 2017 - כ-1.1 מיליון ש"ח) לכיסוי החשיפה האפשרית בגין התביעות האמורות. כמו כן, תלויות ועומדות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ותביעות ייצוגיות שאושרו כייצוגיות וטרם סולקו בסכום כספי כולל של כ-4.7 מיליארד ש"ח (בשנת 2017 כ-4.9 מיליארד ש"ח) בגין לא נזקפה הפרשה בהסתמך על חוות דעת של יועצים משפטיים, על פיהן סיכויי הבקשות להידחות גבוהים מסיכוייהם להתקבל, או שטרם ניתן להעריך או שלא ניתן לחשב את החשיפה הכספית בגין.
2. ביום 3 באפריל 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה כנגד המפעל ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית בסכום של כ-4.5 מיליארד ש"ח. לטענת התביעה, המפעל מפרסם את סל הפרסים של כרטיסי "חיש ג'ד בורסה" ו"חיש ג'ד דיבידנד" באופן מטעה, התעשר על חשבון המשחקים, הטעה אותם והפר את חובת הגילוי על פי חוק הגנת הצרכן.

באור 17 - הפרשות ושעבודים (המשך)

- ביום 21 בדצמבר 2017 בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה לאישור התביעה.
- ביום 30 בינואר 2018 הוגש ערעור במסגרתו נטען כי יש לבטל את פסק הדין. הנהלת המפעל, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, אינה יכולה בשלב זה לעריך את סיכוי התביעה להתקבל ולפיכך לא נכללה הפרשה בדוחות כספיים אלה.
3. ביום 13 בדצמבר 2016 הוגשה תביעה בבית המשפט כנגד המפעל בסך כ-102 מיליון ש"ח ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. לטענת התובע המפעל מציג באתר האינטרנט נתוני זכייה שונים מהמוצג באפליקציה תוך כדי הטעיית משתמשי חיש גד אלקטרוני.
- ביום 14 בפברואר 2019 אישר בית המשפט דחה את בקשת התביעה.
4. ביום 3 בינואר 2017 הוגשה בקשה לבית המשפט לאישור תביעה ייצוגית ללא ערך כספי לתביעה ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. לטענת התובע המפעל מפר את ההיתר גורם להגדלת ההפסד הכולל של המהמרים ומשפיע עליהם באופן בלתי הוגן בהקשר של עלות השתתפות בהימור במכונת חיש גד אלקטרוני על פי ההיתר.
- ביום 15 באוגוסט 2018 דחה בית המשפט את הבקשה להכיר בתובענה כתביעה ייצוגית.
- ביום 28 באוקטובר 2018 הוגש ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי.
5. ביום 22 בפברואר 2017 הוגשה בקשה לבית המשפט לאישור התביעה כתובענה ייצוגית בסך 20 מיליון ש"ח. לטענת התובע המפעל הפר את חובתו להנגשת שירות ציבורי לציבור בעלי המוגבלות, מאחר שלא ביצע את ההתאמות הנדרשות בביתני מפעל הפיס ודוכניו על פי חוק.
- להערכת יועציו המשפטיים של המפעל לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכויי התביעה ואישור הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית.
6. ביום 5 בדצמבר 2017 הוגשה בקשה לבית המשפט לאישור התביעה כתובענה ייצוגית בסך כ-188 מיליון ש"ח. לטענת התובע המפעל מעודד רכישת מוצרי הימורים בסכומים החורגים מפעילות הימורים סבירה. כמו כן, לטענת התובע המפעל מטעה את ציבור הצרכנים בפרסומים.
- להערכת יועציו המשפטיים של המפעל לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכויי התביעה ואישור הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית.
7. ביום 28 בדצמבר 2017 הוגשה בקשה לבית המשפט לאישור התביעה כתובענה ייצוגית ללא ציון סכום הבקשה. לטענת התובע המפעל גובה שלא כדין דמי השתתפות בגין הגרלת הקינו.
- להערכת יועציו המשפטיים של המפעל לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכויי התביעה ואישור הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית.
8. כנגד המפעל הוגשו תביעות נוספות על ידי אחרים בנוסף לאלו המתוארות בפסקאות 2-7 לעיל. התביעות הן בין היתר בגין קבלת כספי זכייה בהגרלה שלא התקבלו, פיטורי עובדים שלא כדין וכן תביעת שכר טרחה בגין עבודות ספקים, תביעות לצו עשה וכדומה.
- בדוחות כספיים אלה נכללה הפרשה בסך 1,190 אלפי ש"ח בגין התביעות כאמור המשקפים לדעת הנהלת המפעל ובהסתמך על הערכות היועצים המשפטיים כמספיקים לכיסוי נזקים אפשריים בגין התביעות הנ"ל.

באור 17 - הפרשות ושעבודים (המשך)

ג. שעבודים וערבויות:

1. המפעל רשם שעבודים שוטפים וקבועים מדרגה ראשונה מוגבלים בבנקים להבטחת התחייבויות המפעל לפנסיה תקציבית (ראה באור 19ז).
2. למפעל ערבויות בסך כ-1,629 אלפי ש"ח בבנק מזרחי טפחות להבטחת התחייבויות תשלומי שכר דירה בנקודות מכירה.

באור 18 - מענקים

- א. תשלום כספי המענקים מבוצע בהתאם לשלבים שנקבעים על ידי המפעל לגבי כל סוג של מענק, וזאת לאחר שהוכח על ידי הרשות המקומית ביצוע השלבים להנחת דעתו של המפעל. לאור הקושי לחזות בצורה מהימנה את מועד ביצוע הפרויקטים ובשל העובדה כי קצב ביצוע הפרויקטים על ידי הרשויות המקומיות אינו בשליטתו של המפעל, סווגו כל ההתחייבויות למענקים במסגרת ההתחייבויות השוטפות.
- ב. במסגרת ההיתר לעריכת הגרלות שניתן למפעל התחייב המפעל להעמיד מקורות לבניית כיתות לימוד וגני ילדים חדשים, בכפוף לאמור בהיתר. למפעל אין זכות משפטית להימנע מחלוקה או לשנות אותה לפרטים נוספים אודות ההתחייבות הנ"ל ראה באור 1.
- ג. ביום 16 במרץ 2017 אישר דירקטוריון המפעל הקצאת 1.2 מיליארד ש"ח לרשויות המקומיות, המורכבים מסך של כ-92 מיליון ש"ח בגין השלמת ההקצאה למענקים על חשבון שנת 2015, סך של 70 מיליון ש"ח בגין תוספת ההקצאה על חשבון שנת 2016 וסך של כ-528 מיליון ש"ח ו-510 מיליון ש"ח בגין מקדמות 2017 ו-2018 בהתאמה.
- ד. על פי הוראות ההיתר העביר המפעל למשרד האוצר בכל אחת מהשנים 2017 ו-2018 500 מיליון ש"ח. על פי חוות דעת משפטית שקיבלה החברה דין העברות אלו כמקדמות על חשבון מענקים עתידיים למשרד האוצר לבניית כיתות לימוד וגני ילדים בשנים שבהם יאושרו הדוחות הכספיים ל-2025 ו-2026, או לפני כן בהתקיים תנאים מסוימים כמפורט בהיתר.
- מקדמות אלו נמדדות בסכום לא מהוון ומסווגות כמקדמות על חשבון מענקים למשרד האוצר במסגרת הנכסים הלא שוטפים.
- ה. ביום 26 באוקטובר 2017 אישר דירקטוריון המפעל הקדמת הקצאה לרשויות המקומיות בסכום של 500 מיליון ש"ח לכל אחת מהשנים 2019 ו-2020.
- ו. ביום 23 באוגוסט 2018 אישר דירקטוריון המפעל הקצאת כ-409 מיליון ש"ח לרשויות המקומיות בגין השלמת ההקצאה למענקים לשנים 2016 ו-2017 בסך של כ-116 מיליון ש"ח וסך של כ-293 מיליון ש"ח בהתאמה.
- ז. בדיון בדירקטוריון מיום 14 בדצמבר 2017 ומיום 22 בפברואר 2018 הוחלט להקצות סכום של לא פחות מ-826 מיליון ש"ח לרשויות המקומיות בכל אחת משנות ההיתר, כמו כן, יוקצו 13 מיליון ש"ח

באור 18 - מענקים (המשך)

נוספים לפעילויות בזיקה עם הרשויות המקומיות שייעודם יקבע ע"י הדירקטוריון ו-13 מיליון ש"ח נוספים לפעילויות בזיקה עם הרשויות המקומיות על חשבון משרד האוצר. החלוקה אינה בהתאם ללשון ההיתר 2017, זאת לאור ההבנות שהושגו עם משרד האוצר בעת הדיונים על ההיתר.

ח. בשנת 2017 מתוך סכום של כ-13 מיליון ש"ח על חשבון הוצאות עבור מענקים לרשויות המקומיות הוקצו סכומים של 4,738 אלפי ש"ח לזכיינים שהפעילו משחקי חיש ג'ד אלקטרוני (EIL) וקיננו, סכום של 7,680 אלפי ש"ח הוקצה עבור מופעים לציון 70 שנה למדינה.

ט. בשנת 2018 הוחלט על ידי הדירקטוריון להקצות 13 מיליון ש"ח על חשבון הוצאות עבור מענקים לרשויות המקומיות, 8 מיליון ש"ח עבור מופעים לציון 70 שנה למדינה ו-80 לשלטון המקומי וכן סכום של 5 מיליון ש"ח לטובת מלגות.

י. נכון למועד דוחות כספיים אלה ניתנו מענקים לרשויות המקומיות על חשבון אמות המידה של השנים הבאות. מענקים על חשבון אמות המידה של השנים הבאות ששולמו בסך של כ- 3,362 אלפי ש"ח (בשנת 2017 - כ-626 אלפי ש"ח) הוכרו כמקדמות מימון לרשויות המקומיות במסגרת הנכסים השוטפים.

יא. נכון למועד הדוחות הכספיים, אושרו על ידי דירקטוריון המפעל מענקים למועצת הפיס לתרבות ואמנות ולפרויקט מלגות פיס וכן למענקים אחרים בסכום כולל של כ- 14,206 אלפי ש"ח, אשר טרם הוכרו כהתחייבות בדוחות הכספיים. מקורות תקציביים למענקים אלו נכללו במסגרת ההון (ראה באור 20).

יב. הרכב מענקים והקצבות אחרים :

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
125,130	109,097	פרויקט מלגות פיס
71,001	68,185	מענקים למועצת הפיס לתרבות ואומנות
4,250	1,321	קרנות מפעל הפיס
675	675	אחרים
<u>201,056</u>	<u>179,278</u>	

באור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים

א. ההרכב:

מאוחד	
ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
אלפי שקלים חדשים	
189,507	177,876
9,257	7,882
15,282	14,873
9,198	8,368
223,244	208,999
(1,321)	(952)
221,923	208,047

מוצג במסגרת התחייבויות לא שוטפות:

הטבות לאחר סיום העסקה במסגרת תכניות להטבה מוגדרת

פנסיה תקציבית ומענקי פרישה
פיצויי פרישה ופיטורין
פדיון ימי מחלה
שי לחג ונופש
בניכוי - חלויות שוטפות בשל הטבות לעובדים

מוצג במסגרת התחייבויות שוטפות:

הטבות לעובדים

9,642	5,491	מוסדות בשל שכר
8,579	8,528	חופשה
11,542	10,128	הפרשות בגין הטבות לעובדים
1,321	952	חלויות שוטפות בשל הטבות לעובדים
31,084	25,099	

ב. הטבות לאחר סיום העסקה:

1. הגדרות והנחות בדבר חישוב הפרשות בגין הטבות לעובדים:

- א. ההערכה האקטוארית בוצעה על ידי אקטואר מוסמך שהינו חבר אגודת האקטוארים בישראל.
- ב. שיטת החישוב של ההתחייבויות להלן הינה לפי שיטת יחידת זכאות חזויה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 19 (המתוקן) לפיו לכל עובד וגמלאי מבוצעת בנפרד תחזית תזרים מזומנים של סכומי הפנסיה והמענקים שישולמו עבורו בעתיד על פי הנחת שיעורי ריבית להיוון והנחות נוספות המתוארות בסעיפים ג'-ח' להלן.
- ג. שיעור ריבית להיוון לחודש דצמבר 2018 נגזר מעקום תשואה נכון לאותו תאריך של אג"ח קונצרניות צמודות מדד, אשר מדורגות - AA ומעלה. בהיוון תחזית תזרים המזומנים העומדת בבסיס הערכת ההתחייבויות כלפי כל עובד וגמלאי נעשה שימוש ישיר בכל שיעור הריבית הגלומים בעקום התשואה כאמור.

באור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

להלן שיעורי ריבית ההיוון הנומינלית שנעשה בהן שימוש לצורך ההערכה האקטוארית:

<u>2017</u>	<u>2018</u>	
3.8	4.2	פנסיה תקציבית ומענקי פרישה
3.4	4	פיצויי פרישה ופיטורין
3.5	3.9	פדיון ימי מחלה
3.9	4.3	שי לחג ונופש

ד. שיעורי אינפלציה חזויים בשיעור 1.6% בגין פנסיה תקציבית והן בגין הטבות לעובדים כמתואר בסעיפים 2-5 להלן הנגזר מההפרש בין עקום תשואה על אג"ח שקליות לעקום תשואה של אג"ח צמודות מדד.

ה. ניתוח שיעור גידול עתידי בשכר הינו על פי ותק ונתוני שכר הקיימים.

ו. שיעור עזיבת העובדים הכוללת פיטורין והתפטרות מרצון הינו אפסי בפנסיה תקציבית ובשיעור שנקבע על פי הערכות הנהלת המפעל בגין הטבות לעובדים כמתואר בסעיפים 3-5 להלן.

ז. גיל הפרישה לגמלאות הינו לפי חוק גיל פרישה התשס"ד-2004 (להלן: "החוק") הינו גיל 67 לגברים וגילאים 62 לנשים. עבור אישה שתצבור 35 שנות ותק אחרי הגיל הקבוע בחוק. ההנחה היא שתפרוש במועד שבו תצבור 35 שנות ותק אך לא מאוחר מגיל 67.

ח. שיעור התמותה נקבעו בהתאם לחוזר פנסיה 3-6-2017 אשר פורסם על ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון בשנת 2017 לפי שיעור התמותה הינם סטנדרטיים ללא ביטוי למצב בריאותי אישי של עובדים וגמלאים במפעל.

2. תכניות להטבה מוגדרת בגין התחייבות בגין פנסיה תקציבית:

א. כללי:

ההתחייבות לתשלומי פנסיה ומענקי פרישה נקבעת על בסיס החבויות הפנסיוניות הכוללות של המפעל כלפי העובדים והגמלאים בפנסיה תקציבית.

המחויבויות האמורות חושבו תוך שימוש בהערכה אקטוארית. הערך הנוכחי של המחויבות להטבה מוגדרת והעלויות המתייחסות של שירות שוטף ושירותי עבר, נמדדו תוך שימוש בשיטת יחידת הזכאות החזויה.

פנסיה תשולם לכל פנסיונר ולגמלאי עתידי (עובד פעיל כיום) עד סוף חייהם ולאחר מותם תשולם פנסיית שאירים בשיעור של עד 60% מקצבתם לבת הזוג.

ב. לגבי הנחות לחישוב ההתחייבות בגין פנסיה תקציבית ראה סעיף 1 לעיל.

ג. הפנסיה תהיה צמודה לשינוי מדד המחירים לצרכן, אחת לשנה.

ד. להלן ניתוחי רגישות בשנת הדוח לחישוב ההתחייבות בגין פנסיה תקציבית בהתחשב בשינוי שיעור הריבית להיוון ושיעור גידול עתידי בשכר:

באור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשד)

2017		2018	
שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח	שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח
(14.1)	(26,784)	(13.7)	(24,385)
17.9	33,877	17.2	30,564
5.5	10,455	5.2	9,172
(4.9)	(9,319)	(4.7)	(8,308)

3. תכניות להטבה מוגדרת בגין התחייבות בגין פיצויי פרישה ופיטורין :

א. כללי :

דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את המפעל לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה (לרבות עובדים העוזבים את מקום העבודה תחת נסיבות ספציפיות אחרות). חישוב ההתחייבות בשל סיום יחסי עובד - מעביד מתבצע על פי הסכם העסקה בתוקף ומבוסס על משכורת אחרונה של העובד אשר לדעת ההנהלה, יוצרת את הזכות לקבלת הפיצויים ובהתחשב במספר שנות העבודה שלו.

על פי ההסכם הקיבוצי המיוחד שנחתם בין המפעל לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה, החל משנת 2004 יפקיד המפעל לקופות פיצויים בשיעור 6% משכר העובדים שבתחולת ההסכם ושאינם נכללים במסגרת הסדר הפנסיה התקציבית. הפקדות אלו יהיו בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין התשכ"ג - 1963 ועל פיו הפקדות אלו בקרנות פנסיה ו/או בפוליסות בחברות ביטוח, פוטרות אותה מכל התחייבות ומחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים אם לתכנית לא יהיו מספיק נכסים כדי לשלם את כל הטבות העובד המתייחסות ישירות לעובד בתקופה השוטפת ובתקופות הקודמות עם ותק של שנה או יותר, בגין הסכומים שהופקדו בשיעור כאמור לעיל.

בפועל מפקיד המפעל בשיעור של 8.33% משכרם החודשי של עובדיו כאמור. בגין ההפקדות בשיעור של 6% פטור המפעל מכל התחייבות להשלמת תשלומים נוספים כאמור, בגין תקופת העבודה החל מתחולת ההסכם הקיבוצי.

לגבי עובדים שאינם זכאים לפנסיה תקציבית מחושבת התחייבות בשיעור של 2.33% משכרם הקובע של עובדי המפעל שבתחולת ההסכם הקיבוצי המיוחד שנחתם בין החברה לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה בשנת 2004. עד לשנת 2004 שהינו מועד חתימת ההסכם הקיבוצי המיוחד מחושבת ההתחייבות בשיעור של 8.33% משכרם הקובע של עובדי המפעל, בגין תקופת העסקתם עד ליום חתימת ההסכם כאמור.

כמו כן מחושבת ההתחייבות בגין עובדים בהסכמים אישיים שאינם בתחולת סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין תשכ"ג - 1963.

ב. לגבי הנחות לחישוב ההתחייבות בגין פיצויי פרישה ראה סעיף 1 לעיל.

ג. להלן ניתוח רגישות בשנת הדוח לחישוב ההתחייבות בגין פיצויי פרישה ופיטורין בהתחשב בשינוי שיעור הריבית להיוון, שיעור גידול עתידי בשכר ושיעורי עזיבת עובדים :

באור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

2017		2018		
שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח	שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח	
(10.2)	(2,628)	(9.6)	(2,313)	עליה של 1% בשיעור הריבית להיוון
12.7	3,265	12.3	2,985	ירידה של 1% בשיעור הריבית להיוון
12.6	3,242	12.3	2,970	עליה של 1% בשיעור גידול שנתי בשכר
(9.9)	(2,562)	(9.2)	(2,216)	ירידה של 1% בשיעור גידול שנתי בשכר
0.9	231	1.1	269	עליה של 1% לשנה בשיעורי פיטורין
(0.3)	(77)	(0.4)	(89)	ירידה של 1% לשנה בשיעורי פיטורין
(4.0)	(1,024)	(3.5)	(849)	עליה של 1% לשנה בשיעורי התפטרות מרצון
0.4	114	(0.4)	102	ירידה של 1% לשנה בשיעורי התפטרות מרצון

4. תכניות להטבה מוגדרת בגין התחייבות בגין פדיון ימי מחלה:

א. כללי:

עובדי המפעל זכאים ל-30 ימי מחלה שנתיים המצטברים משנה לשנה ללא תקרה בעת פרישתם לגמלאות, סיום עבודה בתנאים מסוימים ובמקרים נוספים. העובד זכאי למענק עבור ימי מחלה שלא נוצלו בתקופת עבודתו, בהתאם לשיעור ניצול ימי המחלה בתקופת העבודה ועל פי השיעור שנקבע בהסכם הקיבוצי.

ב. לגבי הנחות לחישוב ההתחייבות בגין פדיון ימי מחלה ראה סעיף 1 לעיל.

ג. להלן ניתוחי רגישות בשנת הדוח לחישוב ההתחייבות בגין פדיון ימי מחלה בהתחשב בשינוי שיעור הריבית להיוון, שיעור גידול עתידי בשכר ושיעורי עזיבת עובדים:

2017		2018		
שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח	שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח	
(10.6)	(1,618)	(10.2)	(1,510)	עליה של 1% בשיעור הריבית להיוון
12.5	1,907	11.9	1,770	ירידה של 1% בשיעור הריבית להיוון
12.4	1,901	11.9	1,774	עליה של 1% בשיעור גידול שנתי בשכר
(10.7)	(1,641)	(10.4)	(1,540)	ירידה של 1% בשיעור גידול שנתי בשכר
(1.7)	(266)	(1.4)	(210)	עליה של 1% לשנה בשיעורי פיטורין
0.5	82	0.5	67	ירידה של 1% לשנה בשיעורי פיטורין
(1.7)	(266)	(1.4)	(210)	עליה של 1% לשנה בשיעורי התפטרות מרצון
0.6	95	0.6	87	ירידה של 1% לשנה בשיעורי התפטרות מרצון

באור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

5. תכניות להטבה מוגדרת בגין התחייבות בגין שי לחג ונופש לאחר פרישה לגמלאות:

א. כללי:

עובדי המפעל שפרשו לגמלאות או שיפרשו לגמלאות זכאים לקבל שי לחג בסך 1,760 ש"ח או 2,200 ש"ח לשנה כסכום קבוע כתלות בוותק. כמפורט בהסכם הקיבוצי החל ממועד פרישתו ועד לסוף חייו. כמו כן זכאים העובדים כאמור למימון טיול שנתי בסך 4,956 ש"ח נכון לשנת הדוח (2017- 4,958 ש"ח).

הזכות לקבלת השי לחג והנופש השנתיים בעת פטירת הגמלאי לא תועבר לבנות הזוג.

ב. לגבי הנחות לחישוב ההתחייבות בגין שי לחג ונופש לאחר פרישה לגמלאות ראה סעיף 1 לעיל.

ג. להלן ניתוחי רגישות בשנת הדוח לחישוב ההתחייבות בגין שי לחג ונופש לאחר פרישה לגמלאות בהתחשב בשינוי שיעור הריבית להיוון ושיעור גידול עתידי בערך השי וערך הנופש:

2017		2018		
שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח	שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח	
(15)	(1,379)	(14.9)	(1,248)	עליה של 1% בשיעור הריבית להיוון
19.3	1,778	19.1	1,597	ירידה של 1% בשיעור הריבית להיוון
8	733	7.3	613	עליה של 1% לשנה בשיעור ערך השי והנופש
(6.5)	(593)	(6)	(503)	ירידה של 1% לשנה בשיעור ערך השי והנופש

ג. סכומים שהוכרו ברווח והפסד בגין תוכניות הטבה מוגדרת:

מאוחד	
ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
אלפי שקלים חדשים	
5,178	5,472
9,172	8,183
14,350	13,655

עלות שירות שוטף ועבר

עלות ריבית, נטו

ההוצאה נכללה בסעיפי רווח והפסד הבאים:

3,210	3,393
1,968	2,079
9,172	8,183
14,350	14,350

הוצאות הקשורות בהגרלות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון

באור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ד. התנועה בערך נוכחי של המחויבות בגין תוכניות להטבה מוגדרת:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
211,738	239,774	יתרת פתיחה
5,178	5,473	עלות שירות שוטף ועבר
9,616	8,578	עלות ריבית
23,345	(13,847)	הפסדים (רווחים) אקטוארים בשל שינוי בהנחות ושונות
(3,336)	(6,468)	תיאומים בשל סטיות
(6,767)	(8,176)	הטבות ששלמו
<u>239,774</u>	<u>225,334</u>	

ה. התנועה בערך נוכחי של נכסי תוכניות להטבה מוגדרת:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
15,599	16,530	יתרת פתיחה
704	581	הכנסות ריבית
(86)	(336)	רווחים (הפסדים) אקטוארים בשל שינוי בהנחות ושונות
(260)	(186)	תשואה על נכסי תוכנית
999	1,223	הפקדות על ידי המעסיק
(426)	(1,477)	תשלומים מהתוכנית
<u>16,530</u>	<u>16,335</u>	

באור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ו. הטבות לזמן קצר:

ימי חופשה

בהתאם לחוק חופשה שנתית, התשי"א - 1951 (להלן: "החוק"), זכאים עובדי המפעל למספר ימי חופשה בתשלום בגין כל שנת עבודה. בהתאם לחוק ולהסכם הקיבוצי מספר ימי החופשה בשנה להם זכאי כל עובד נקבעים בהתאם לוותק של אותו עובד.

ו. ביום 1 באפריל 2007 התקשר המפעל בהסכם עם נאמן למתן שירותים להבטחת תשלום כספי פנסיה תקציבית לגמלאי המפעל הקיימים והעתידיים הזכאים לפנסיה תקציבית בקרות אירוע שימנע מהמפעל לשלם את הפנסיה התקציבית ישירות לגמלאים. לצורך הבטחת התחייבויות המפעל ועל פי הסכם הפנסיה התקציבית, סוכם בין הצדדים כי המפעל ישעבד סך כספים לטובת הנאמן ברישום שעבוד קבוע, ראשון בדרגה. כמו כן, בהתאם להסכם, בכל שנת כספים יעדכן מפעל הפיס את הסכומים המובטחים בחשבונות המשועבדים בהתאם לחבות האקטוארית בדוחות הכספיים המבוקרים. ביום 4 ביולי 2011 נחתם תיקון להסכם האמור, לפיו ישעבד המפעל סך של 130 מיליון ש"ח בחשבונות נאמנות, לכיסוי מלוא החוב האקטוארי במועד ההסכם כפי שהוא מופיע בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של החברה.

בחודש נובמבר 2017 התקשר המפעל בהסכם עם נאמן חדש למתן אותם השירותים המפורטים לעיל, זאת לאחר בקשת הנאמן הקודם לסיים את תפקידו עקב סגירת חברת הנאמנות. לתאריך דוחות כספיים אלה סך של 177,876 אלפי ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2017 - סך 189,507 אלפי ש"ח) מסווגים בניירות ערך סחירים במסגרת הנכסים הלא שוטפים להבטחת התחייבויות המפעל על פי הסכם הפנסיה התקציבית.

ח. ביום 14 באוגוסט 2011 אישר הממונה על השכר במשרד האוצר את הטבות השכר הנובעות מההסכם הקיבוצי שנחתם ביום 10 באוגוסט 2011 בין המפעל לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד עובדי המפעל (להלן - "ההסכם הקיבוצי המיוחד") ועניינו אימוץ סעיפים הקבועים בהסכם הקיבוצי לעובדי המגזר הציבורי מיום 17 באפריל 2008 (להלן - "הסכם המגזר הציבורי") שעיקריו תשלום מענקים ותוספות שכר בהתאם להוראות הסכם המגזר הציבורי בגין התקופה שמיום 1 בינואר 2008 בשיעורים הקבועים בהסכם המגזר הציבורי ובמועדים הקבועים בהסכם הקיבוצי המיוחד. בדוחות כספיים אלה כלולה הפרשה מלאה לכיסוי ההתחייבויות הנובעות מהוראות ההסכם הקיבוצי המיוחד אשר טרם שולמו נכון למועד הדוחות הכספיים.

באור 20 - הון

קרנות לפרויקט מלגות פיס ותרבות ואומנות וקרנות אחרות :
בהתאם להיתר מעמיד המפעל בכל שנה מקורות תקציביים עבור מענקים אחרים מרווחי המפעל (ראה באור 1ה').

בהתאם לכך, אישר דירקטוריון המפעל העמדת מקורות תקציביים שטרם הוכרו כהתחייבות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018 בסכום כולל של כ- 14,206 אלפי ש"ח המיועדים לפרויקטים במסגרת מועצת הפיס לתרבות ואמנות ובמסגרת פרויקט מלגות פיס וכן למענקים אחרים.

באור 21 - הוצאות הקשורות בהגרות

ההרכב:

מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
724,691	725,771	עמלות ותמריצים
84,003	82,780	פרסום וקידום מכירות
70,499	71,346	שכר ונלוות
44,005	41,440	אחזקת רשת הפצה
35,215	33,357	פחת
31,861	32,316	תקשורת ועיבוד נתונים
31,538	32,738	הדפסת כרטיסים
12,259	12,791	עמלות כרטיסי אשראי
7,270	7,178	אחרות
1,041,341	1,039,717	

באור 22 - הוצאות הנהלה וכלליות

ההרכב:

מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
43,210	44,112	שכר ונלוות
13,922	12,937	אחזקה
7,644	7,018	פחת
6,223	6,309	מקצועיות
1,045	-	תביעות משפטיות
460	467	תקשורת
3,025	2,642	אחרות
<u>75,529</u>	<u>73,485</u>	

באור 23 - הוצאות (הכנסות) אחרות, נטו

ההרכב:

מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
(313)	(2,481)	רווחי הון ממימוש רכוש קבוע, נטו
3,196	2,100	הפסדי הון ממימוש רכוש קבוע
(126)	242	הוצאות (הכנסות) אחרות, נטו
<u>2,757</u>	<u>(139)</u>	

באור 24 - מענקים לרשויות מקומיות

א. בדיון בדירקטוריון מיום 14 בדצמבר 2017 ומיום 22 בפברואר 2018 הוחלט להקצות סכום של לא פחות מ-826 מיליון ש"ח לרשויות המקומיות בכל אחת משנות ההיתר, כמו כן, יוקצו 13 מיליון ש"ח נוספים לפעילויות בזיקה עם הרשויות המקומיות שייעודם יקבע ע"י הדירקטוריון ו-13 מיליון ש"ח נוספים לפעילויות בזיקה עם הרשויות המקומיות על חשבון משרד האוצר. החלוקה אינה בהתאם ללשון ההיתר 2017, זאת לאור ההבנות שהושגו עם משרד האוצר בעת הדיונים על ההיתר.

ב. ביום 23 בנובמבר 2017 אישר דירקטוריון המפעל העברת 0.6% מסך הרווח המחולק לרשויות המקומיות בסך 826 מיליון ש"ח המהווים כ-5 מיליון ש"ח לטובת השלטון המקומי ומרכז המועצות האזוריות. הוצאה בגין מענק זה כלולה בדוחות הכספיים במסגרת מענקים לרשויות מקומיות.

באור 25 - מענקים והקצבות אחרים

א. ההרכב:

מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
55,519	51,859	מענקים למועצת הפיס לתרבות ואמנות (*)
56,678	55,940	מענקים לפרוייקט מלגות פיס (**)
2,540	2,340	מענקים לקרנות מפעל הפיס
<u>114,737</u>	<u>110,139</u>	

(*) כולל הוצאות תקורה של המועצה לתרבות בסך של כ- 3,499 אלפי ש"ח (בשנת 2017 כ- 3,049 אלפי ש"ח).

(**) כולל הוצאות תקורה של הפרוייקט בסך של כ- 4,842 אלפי ש"ח (בשנת 2017 כ- 2,546 אלפי ש"ח).

ב. ביום 28 בספטמבר 2017 אישר הדירקטוריון את מיזוג פעילויותיהן של קרן מפעל הפיס על שם מיכאל לנדאו (חל"צ) (להלן: "קרן לנדאו"). וקרן מפעל הפיס ע"ש פנחס ספיר (חל"צ) (להלן: "קרן ספיר"). בהתאם להסכמים שנחתמו בשנת 2013 עם קרן לנדאו ובשנת 2016 עם קרן ספיר, המפעל ידאג לשימור הפרסים במתכונת הקיימת ערב חתימת ההסכמים לתקופות בנות עשר שנים ועשרים שנה, בהתאמה. המיזוג יתבצע בשנת 2019 בכפוף לאישור הרשויות. לאחר השלמת המיזוג יפורקו קרן לנדאו וקרן ספיר.

ג. נכון למועד הדוחות הכספיים אושרו כאמור לעיל מענקים למועצת הפיס לתרבות ואמנות ולפרוייקט מלגות פיס וכן למענקים אחרים בסכום כולל של כ-14,206 אלפי ש"ח שטרם הוכרו כהוצאות בדוחות הכספיים ונכללו כיעוד מקורות תקציביים במסגרת ההון העצמי.

באור 26 - הכנסות מימון

ההרכב:

מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
170,472	-	רווחים מניירות ערך סחירים
5,664	5,759	הכנסות ריבית בגין פיקדונות בתאגידים בנקאיים
-	1,582	הפרשי שער ואחרות
42	72	הכנסות ריבית מהלוואות
<u>176,178</u>	<u>7,413</u>	

באור 27 - הוצאות מימון

ההרכב:

מאוחד	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2017	2018
אלפי שקלים חדשים	
-	47,867
9,172	8,183
1,765	2,039
2,506	2,255
1,571	-
<u>15,014</u>	<u>60,344</u>

הפסדים מניירות ערך סחירים
 התחייבויות בשל הטבות לעובדים
 הפרשי הצמדה
 עמלות בנקים
 הפרשי שער ואחרות

באור 28 - רווח מפעילות שהופסקה, נטו

ההרכב:

מאוחד	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2017	2018
אלפי שקלים חדשים	
3,931	-
(644)	-
(587)	-
<u>(1,231)</u>	-
<u>(2,700)</u>	-
<u>-</u>	<u>-</u>

פדיון מהגרלות, נטו
 הוצאות הקשורות בהגרלות:
 עמלות
 אחרות

מענקים המיוחסים לפעילות שהופסקה

באור 29 - מכשירים פיננסיים

א. עיקרי המדיניות החשבונאית:

פרטים לגבי עיקרי המדיניות החשבונאית והשיטות שאומצו, כולל התנאים להכרה, בסיס המדידה והבסיס לפיו הוכרו ההכנסות וההוצאות ביחס לכל קבוצה של נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות, מובאים בבאור 2.

ב. קבוצות מכשירים פיננסיים:

מאוחד	
ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
אלפי שקלים חדשים	

נכסים פיננסיים

נכסים פיננסיים בעלות מופחתת:

314,661	684,702	מזומנים ושווי מזומנים
581,140	301,930	פיקדונות בתאגידים בנקאיים
184,573	226,365	משווקים ולקוחות וחייבים אחרים
<u>1,080,374</u>	<u>1,212,997</u>	

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:

3,385,333	3,219,682	ניירות ערך סחירים
4,093,940	4,041,390	נכסים פיננסיים שוטפים
<u>371,767</u>	<u>391,289</u>	נכסים פיננסיים לא שוטפים

התחייבויות פיננסיים

התחייבויות פיננסיות הנמדדות בעלות מופחתת:

164,673	230,972	זכויות שטרם נפדו כולל זכויות לתשלום לשיעורין
100,832	77,707	ספקים, זכאים ויתרות זכות
<u>4,411,262</u>	<u>4,839,547</u>	מענקים שטרם שולמו
<u>4,676,767</u>	<u>5,148,226</u>	

התחייבויות פיננסיים שוטפות

<u>4,676,767</u>	<u>5,148,226</u>	התחייבויות פיננסיים לא שוטפות
<u>-</u>	<u>-</u>	

מדידה והכרה בהפסדי אשראי חזויים:

המדידה של הפסדי אשראי צפויים הינה פונקציה של הסתברות להתרחשות כשל, גובה ההפסד במקרה של התרחשות כשל והחשיפה המקסימלית להפסד באירוע כשל. אומדן ההסתברות להתרחשות כשל וגובה ההפסד מבוסס על נתונים היסטוריים המותאמים על ידי מידע צופה פני עתיד. החשיפה המקסימלית להפסד באירוע כשל הינה הערך בספרים ברוטו של הנכס הפיננסי במועד הדיווח.

באור 29- מכשירים פיננסיים (המשך)

הקבוצה מכירה בהפסד מירידת ערך (רווח מביטול ירידת ערך) ברווח או הפסד לכל מכשירים הפיננסיים כנגד התאמה לערכם בספרים באמצעות חשבון הפרשה לירידת ערך. החברה בחנה את היסטוריית גביית התשלומים מהמשווקים ולא זיהתה הפסדים אשר נגרמו לחברה בשל חובות שלא נפרעו על ידי המשווקים. אורך חיי המכשיר הפיננסי הינו 3-4 ימים היות ומתבצעת ההתחשבות עם המשווקים פעמיים בשבוע והתשלומים מתבצעים בעתם ובזמנם. בנוסף לחובות המשווקים מובטחים בערבויות בנקאיות (ראה באור 8ב). לפיכך סבורה החברה כי ההסתברות לחדלות פירעון של המשווקים לכל אורך חיי המכשיר הינה זניחה.

ג. מטרות ניהול סיכונים פיננסיים:

פעילויות המפעל חושפות אותו לסיכונים הקשורים למכשירים פיננסיים שונים, כגון: סיכוני שוק (לרבות סיכון מטבע, סיכון שווי הוגן בגין שיעור ריבית וסיכון מחיר), סיכון אשראי וסיכון נזילות. תוכנית ניהול הסיכונים הכוללת של המפעל מתמקדת בפעולות לצמצום למינימום של השפעות שליליות אפשריות על הביצועים הפיננסיים של המפעל. ניהול הסיכונים מבוצע על ידי אגף הכספים בהתאם למדיניות שאושרה על ידי דירקטוריון המפעל וועדותיו.

1. סיכון שוק:

א. סיכון מטבע:

למפעל מכשירים פיננסיים (בעיקר מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) הנקובים במט"ח או הצמודים למט"ח בעיקר לצורך עסקאות חליפין מול ספקים אשר תמורתם נקובים במט"ח או צמודים למט"ח. כתוצאה מכך, חשף המפעל לתנודות בשערי חליפין. החשיפה לסיכון המטבע מנוהלת על ידי מדיניות ניהול הסיכונים המאושרת.

בשנים 2017-2018 לא חלו שינוי בחשיפה לסיכון מטבע או בדרך בה המפעל מנהל או מודד את הסיכון.

הערכים בספרים של הנכסים וההתחייבויות הכספיים של המפעל הנקובים במטבע חוץ הינם כדלקמן:

מאוחד			
התחייבויות		נכסים	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2017	2018	2017	2018
אלפי שקלים חדשים		אלפי שקלים חדשים	
12,327	10,194	125,156	208,287
2,460	2,728	7,931	5,985

דולר ארה"ב
יורו

באור 29 - מכשירים פיננסיים (המשך)**ניתוח רגישות של מטבע חוץ**

המפעל חשוף בעיקר למטבע הדולר.

הטבלה הבאה מפרטת את הרגישות לעלייה או ירידה של 5% בשער החליפין הרלוונטי. 5% הוא שיעור הרגישות אשר נעשה בו שימוש בדיווח לאנשי המפתח הניהוליים וכן מדד זה מייצג את הערכות ההנהלה לגבי השינוי האפשרי הסביר בשערי החליפין. ניתוח הרגישות כולל יתרות קיימות של פריטים כספיים הנקובים במטבע חוץ ומתאים את התרגום שלהם בתום התקופה לשינוי בשיעור של 5% בשיעורי מטבע חוץ.

מספר חיובי בטבלה מציין עליה ברווח כאשר מטבע חוץ מתחזק ב- 5% ביחס למטבע ש"ח. בהנחה ששאר הפרמטרים היו נשארים קבועים, השפעה של עליה ב- 5% במטבעות החוץ מול המטבע הש"ח הייתה כדלקמן:

מאוחד	
דווח רווח והפסד	
ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
אלפי שקלים חדשים	
5,641	9,905
274	163

דולר ארה"ב

יורו

באור 29 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. סיכון ריבית:

למפעל השקעות במכשירים פיננסיים הנושאים שיעורי ריבית קבועים ומשתנים. למפעל קיימת חשיפה לסיכון בגין שינוי בתזרים המזומנים של ההשקעות במכשירים הפיננסיים הנושאים ריבית משתנה כתוצאה משינוי בשיעורי ריבית השוק. לא היו שינויים בחשיפה לסיכון ריבית במהלך התקופה.

ג. סיכונים מחיר אחרים:

חשיפה למחירים

המפעל חשוף לסיכונים מחיר בגין מכשירים פיננסיים סחירים (בעיקר ניירות ערך סחירים) המטופלים כנכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הערך בספרים של ההשקעות החשופות לסיכון מחיר הינו 3,219,682 אלפי ש"ח. מידת החשיפה לסיכון במהלך השנה קטן ב- 165,651 אלפי ש"ח עקב קיטון בהשקעה בניירות ערך סחירים.

ניתוח רגישות של מחיר ניירות ערך סחירים

ניתוח הרגישות להלן נקבע בהתבסס על החשיפה לסיכונים מחיר ניירות ערך סחירים במועד הדיווח.

אם מחירי ניירות ערך סחירים היו גבוהים/ נמוכים ב- 1% ההשפעה על הרווח הייתה כדלקמן: הרווח הנקי לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 יגדל או יקטן בכ- 32,196 אלפי ש"ח (2017: יגדל או יקטן ב-33,853 אלפי ש"ח).

2. ניהול סיכון אשראי:

סיכון אשראי מתייחס לסיכון שהצד שכנגד לא יעמוד בהתחייבויותיו החוזיות ויגרום להפסד פיננסי למפעל. מזומנים ופיקדונות של המפעל מופקדים בתאגידים בנקאיים מוכרים ולפיכך הנהלת המפעל אינה צופה סיכונים אשראי מהותיים בגינם. ניירות ערך סחירים הינם בעיקר אגרות חוב ממשלתיות ואגרות חוב אחרות בעלות דירוג אשראי מקבוצת A ומעלה. מידע זה מסופק על ידי חברות דירוג אשראי.

המפעל מבצע את עיקר מכירותיו באמצעות שמונה משווקים אזוריים. בהתאם להסכמי ההפצה בין המשווקים למפעל, העמיד המפעל מסגרות אשראי למשווקים האזוריים כנגד קבלת ערבויות בנקאיות, לקיום התחייבויותיהם כלפי המפעל (ראה באור 8ב).

חשיפת המפעל ודירוגי האשראי נבחנים על בסיס מתמשך. ניהול הסיכון נסקר ומאושר על ידי וועדת הכספים של המפעל. הערכים בספרים של הנכסים הפיננסיים שנרשמו בדוחות הכספיים, מייצגים את החשיפה המרבית של החברה לסיכון אשראי.

באור 29 - מכשירים פיננסיים (המשך)

3. ניהול סיכון נזילות:

האחריות הסופית לניהול סיכון הנזילות חלה על הדירקטוריון, אשר קבע תכנית עבודה מתאימה לניהול סיכון הנזילות ביחס לדרישות ההנהלה לגבי מימון ונזילות בטווח הקצר, בטווח הבינוני ובטווח הארוך. החברה מנהלת את סיכון הנזילות על-ידי שמירה על אמצעים בנקאיים ואמצעי הלוואה, על-ידי פיקוח מתמשך על תזרימי המזומנים בפועל ואלו הצפויים והתאמת מאפייני הפדיון של נכסים והתחייבויות פיננסיים.

טבלאות סיכון ריבית ונזילות

א. התחייבויות פיננסיות:

הטבלאות הבאות מפרטות את מועדי הפירעון החוזיים הנותרים של הקבוצה בגין התחייבויות פיננסיות, אשר אינן מהוות מכשיר פיננסי נגזר. הטבלאות נערכו בהתבסס על תזרימי המזומנים הבלתי מהוונים של ההתחייבויות הפיננסיות בהתבסס על המועד המוקדם ביותר בו הקבוצה עשויה להידרש לפרוע אותן. הטבלה כוללת תזרימים הן בגין ריבית והן בגין קרן.

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
164,673	230,972	זכיות שטרם נפדו (1)
100,832	77,707	ספקים, זכאים ויתרות זכות
<u>4,411,262</u>	<u>4,839,547</u>	מענקים שטרם שולמו (2)
<u>4,676,767</u>	<u>5,148,226</u>	

(1) זכיות שטרם נפדו כוללות התחייבויות בגין זכיות לתשלום לשיעורין בסך של כ- 32,072 אלפי ש"ח (2017: כ- 35,740 אלפי ש"ח). בהגרלות אלו זכאים הזוכים לקבל תשלומים תקופתיים בהתאם לתנאי כל הגרלה. למרות האמור לעיל, זכאים הזוכים בכל עת לבקש את הקדמת תשלומי הפרס בדרך של היוונם לתשלום חד פעמי השווה לסך כל יתרת תשלומי הפרס שטרם שולמו עד ליום הגשת הבקשה, כשהם מהוונים בריבית שנקבעה בתנאי ההגרלה. זכיות אלו נכללו בהתבסס על המועד המוקדם ביותר בו המפעל עשוי להידרש לפרוע אותן כשהן מהוונות בשיעור ריבית בהתאם לתנאי ההגרלות.

(2) תשלום כספי המענקים מבוצע בהתאם לשלבים שנקבעים על ידי המפעל לגבי כל סוג של מענק, וזאת לאחר שהוכח על ידי הרשות המקומית ביצוע השלבים להנחת דעתו של המפעל. מכיוון שקצב ביצוע הפרויקטים על ידי הרשויות המקומיות אינו בשליטתו של המפעל, סווגו כל ההתחייבויות בגין המענקים שטרם מומשו למועד המוקדם ביותר בו המפעל עשוי להידרש לפרוע אותן, לתקופה של עד שנה. בהתבסס על ניסיון העבר ומכיוון שלא ניתן להשלים את ביצוע כל הפרויקטים בתקופה של עד שנה, צופה המפעל כי פירעון ההתחייבויות בגין המענקים שטרם מומשו יתפרס על פני תקופה ממוצעת של כ-3 שנים.

באור 29 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. נכסים פיננסיים:

הטבלאות הבאות מפרטות את מועדי הפדיון הצפויים של הקבוצה בגין נכסים פיננסיים שאינם נגזרים. הטבלאות נערכו בהתבסס על מועדי הפדיון החזויים הבלתי מהוונים של הנכסים הפיננסיים כולל ריבית שתצמח מנכסים אלו, פרט למקרים בהם הקבוצה צופה כי תזרים המזומנים יתרחש בתקופה שונה.

מאוחד			
סך הכל	מעל 5 שנים	1-5 שנים	עד שנה (*)
אלפי שקלים חדשים			
1,769,888	-	-	1,769,888
1,014,292	-	-	1,014,292
244,747	-	-	244,747
190,755	-	-	190,755
-	-	-	-
<u>3,219,682</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3,219,682</u>
<u>301,930</u>	<u>-</u>	<u>210,687</u>	<u>91,243</u>
196,167	-	-	196,167
25,131	-	-	25,131
5,067	835	1,891	2,341
<u>226,365</u>	<u>835</u>	<u>1,891</u>	<u>223,639</u>
<u>3,747,977</u>	<u>835</u>	<u>212,578</u>	<u>3,534,564</u>

ליום 31 בדצמבר 2018

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות

תעודות סל וקרנות נאמנות

מניות

מלווה קצר מועד

הלוואות הנמדדות בעלות מופחתת

פיקדונות בתאגידים בנקאיים

לקוחות וחייבים

משווקים

חברות כרטיסי אשראי

אחרים

באור 29 - מכשירים פיננסיים (המשך)

מאוחד			
סך הכל	מעל 5 שנים	1-5 שנים	עד שנה (*)
אלפי שקלים חדשים			
ליום 31 בדצמבר 2017			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד			
1,928,699	-	-	1,928,699
985,947	-	-	985,947
251,191	-	-	251,191
219,496	-	-	219,496
-	-	-	-
<u>3,385,333</u>	-	-	<u>3,385,333</u>
הלוואות הנמדדות בעלות מופחתת			
581,140	-	180,233	400,907
לקוחות וחייבים			
151,861	-	-	151,861
27,167	-	-	27,167
5,545	783	1,244	3,518
<u>184,573</u>	<u>783</u>	<u>1,244</u>	<u>182,546</u>
<u>4,151,046</u>	<u>783</u>	<u>181,477</u>	<u>3,968,786</u>

(*) נכון ליום 31 בדצמבר 2018 הנכסים הפיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד כוללים ניירות ערך בסך של כ- 177,867 אלפי ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2017, 189,507 אלפי ש"ח) הנכללים בחשבונות בנק נפרדים וייעודיים המשמשים להבטחת תשלום כספי הפנסיה התקציבית לגמלאי המפעל הקיימים והעתידיים. המפעל רשאי להשקיע את הסכומים אשר הופקדו בחשבונות הבנק הנ"ל, בכל אפיק שימצא לנכון ובהתאם למדיניות ההשקעות של המפעל ועל כן נכללים במועד פדיון חזוי של עד שנה.

4. שווי הוגן:

פירוט הנכסים וההתחייבויות הנמדדים בדוח על המצב הכספי בשווי הוגן :
 לצורך מדידת שווי הוגן של הנכסים או התחייבויות, מסווגת הקבוצה את בהתאם למדרג הכולל את שלוש הרמות שלהלן :
 רמה 1 : מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים והתחייבויות פיננסיים זהים.

באור 29 - מכשירים פיננסיים (המשך)

רמה 2: נתונים שאינם מחירים מצוטטים הכלולים ברמה 1, אשר נצפים, בצורה ישירה (קרי, מחירים) או עקיפה (נתונים הנגזרים ממחירים), לגבי נכסים והתחייבויות פיננסיים.

רמה 3: נתונים לגבי נכסים והתחייבויות פיננסיים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

סיווג המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן נעשה בהתבסס על הרמה הנמוכה ביותר בה נעשה שימוש משמעותי לצורך מדידת השווי ההוגן של המכשיר בכללותם.

כל הנכסים הפיננסיים בשווי הוגן של המפעל לימים 31 בדצמבר 2018 ו-2017, מבוססים על מחירים מצוטטים ונמדדים בשווי הוגן על פי רמה 1.

באור 30 - עסקאות עם צדדים קשורים

א. כללי:

1. המפעל הינו למועד הדוחות, חברה לתועלת הציבור בעלת הון מניות ללא ערך נקוב ואשר חבריה הינם נציגי הרשויות המקומיות. לחברה דירקטוריון הכולל נציגי שלטון מקומי, נציגי ממשלה ונציגי ציבור.
- בהתאם למטרות המפעל וכחלק מפעילותה המאושרת, מחלקת המפעל מענקים למדינה ולרשויות המקומיות כמפורט להלן:
  - א. מענקים לפי הוראת המדינה בהתאם להיתר לעריכת הגרלות למימון הקמת כיתות לימוד בבתי ספר וגני ילדים.
  - ב. מענקים בהתאם לכללי "מורה הדרך" - אמת מידה אובייקטיבית להקצאת המענקים לרשויות המקומיות במסגרת יעדי הסיוע המאושרים על ידי המפעל. אמת המידה להקצאת כספי המפעל לרשויות המקומיות מבוססת על גודל האוכלוסייה ברשות המקומית, הדירוג החברתי- כלכלי של הרשות המקומית, מרחק ממרכז הערים הגדולות ושיעור המשרתים בצה"ל.
  - ג. מענקים בתחום התרבות והאומנות - פסטיבלים ומענקים בפרוייקטים קהילתיים באמנות בתחום המוזיקה מחול ותאטרון. מפעל הפיס מוציא קול קורא לרשויות ובו הוא מגדיר את תנאי קבלת המענקים.
- כמו כן, המפעל משלם לרשויות המקומיות במהלך העסקים הרגיל תשלומי מיסים, אגרות והיטלים.
2. קרן מפעל הפיס ע"ש פנחס ספיר (חל"צ) וקרן מפעל הפיס ע"ש מיכאל לנדאו (חל"צ) (להלן - "הקרנות") הינן חברות מוגבלות בערבות בעלות הון מניות ללא ערך נקוב ורשומות כחברות לתועלת הציבור ברשם ההקדשות.
- המפעל אינו מחזיק במניות של הקרנות המוחזקות על ידי חברי האסיפות הכלליות.
- המפעל מהווה את מקור ההון היחיד של הקרנות ומעביר הקצבות לפעילותן השוטפות.

באור 30 - עסקאות עם צדדים קשורים

ב. להלן פרטים על יתרות עם צדדים קשורים בדוחות המאוחדים על המצב הכספי:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי שקלים חדשים		
626	3,362	נכסים שוטפים
		מקדמות מימון לרשויות מקומיות
500,000	1,000,000	נכסים לא שוטפים
		מקדמות על חשבון מענקים למשרד האוצר
262	494	התחייבויות שוטפות
2,706	2,862	ספקים ונותני שירותים
1,629,183	1,785,084	זכאים אחרים ויתרות זכות
1,264,999	1,254,461	מענקים לרשויות מקומיות בביצוע
1,316,024	1,620,724	מענקים לרשויות מקומיות לניצול
3,416	6,559	מענקים בגין הקמת כיתות לימוד וגני ילדים
4,250	1,321	מענקים והקצבות אחרים
		קרנות מפעל הפיס (כלול במענקים והקצבות אחרים)

באור 30 - עסקאות עם צדדים קשורים (המשך)

ג. להלן פרטים על עסקאות עם צדדים קשורים בדוחות המאוחדים על רווח או הפסד והפסד כולל אחר:

מאוחד	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2017	2018
אלפי שקלים חדשים	

הוצאות בגין ארנונה של משרדים ונקודות מכירה לרשויות המקומיות:

1,816	1,914	הוצאות הקשורות בהגרלות
2,880	2,711	הוצאות הנהלה וכלליות
3,920	3,499	הוצאות בגין מס שילוט (כלול בהוצאות הקשורות בהגרלות)

(*) כולל תשלומים לכל הרשויות המקומיות בישראל

4,134	4,023	שכר ונלוות ושכר דירקטורים לחברי הנהלה בכירה
651,186	748,496	מענקים בגין הקמת כיתות לימוד וגני ילדים
839,000	834,280	מענקים לרשויות מקומיות
10,209	12,885	מענקים והקצבות אחרים
2,540	2,340	הקצבות לקרנות מפעל הפיס (כלול במענקים והקצבות אחרים)